

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

06.02.2025 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Дума

✓ Васил Велев: Фокусите свършиха, трябва да се стягат коланите

Няма как да се постигне 3-процентен дефицит в държавния бюджет за тази година от очертавания се в момента 9 процента нито за годината, нито средносрочно, ако не се съкратят разходите. Ако това не се случи, алтернативата е увеличението на данъците в България. Това каза в интервю за БТА председателят на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев. АИКБ е ротационен председател на Асоциацията на организациите на българските работодатели.

Към момента се очаква признатата извършена от бизнеса и общините дейност да е в размер на 2-3 милиарда лева, която, ако бъде фактурирана, ще предизвика дефицит от над 3% за 2024 г., каза Велев и допълни, че тази свършена работа трябва да бъде платена през 2025 г., но парите ги няма. Такива биха могли да се появят чрез нови заеми, допълни Велев, но посочи, че само за тази година се очаква увеличение на лихвените плащания по обслужване на дълга с 60% - от 1 млрд. на 1,6 млрд. лева. При тази траектория, по която се движим, след още две години ще имаме 3 млрд. лева, по разчети на Финансовото министерство, за лихви и общ дълг 80 млрд. лева, допълни Велев.

Велев посочи, че е необходимо приходите в бюджета да бъдат увеличени с 28% през 2025 година, за да бъде постигнат 3% дефицит, при условие че номинално се прогнозира икономиката на България да нарасне с по-малко от 7%. В този номинален ръст на БВП е включена и инфлацията, и реалният ръст, допълни Велев и каза, че е очевидно, че такива приходи не могат да бъдат събрани, без да се вдигат данъци и "разпродава малкото останала държавна собственост". Като второто не е решение, защото това е еднократен акт, който ще осигури постъпления за конкретната година и с тях не могат да се покрият разходите за заплати в бюджетната сфера, пенсии и през следващите години. Веднъж вдигнати, те не могат да бъдат намалявани, освен ако не дойде МВФ като последен кредитор и заяви, че няма да отпусне кредит на страната, ако бюджетните заплати и пенсиите не бъдат намалени, коментира Велев. Той напомни, че подобна ситуация е имало както в Гърция, така и в България. Когато една държава фалира, най-накрая и това става, допълни той.

Econ.bg

✓ Васил Велев плаши с вдигане на данъците, ако не се овладеят разходите

Няма как да се постигне 3-процентен дефицит в държавния бюджет за тази година от очертавания се в момента 9 процента нито за годината, нито средносрочно, ако не се съкратят разходите. Ако това не се случи, алтернативата е увеличението на данъците

Няма как да се постигне 3-процентен дефицит в държавния бюджет за тази година от очертавания се в момента 9 процента нито за годината, нито средносрочно, ако не се съкратят разходите. Ако това не се случи, алтернативата е увеличението на данъците в България. Това каза в интервю за БТА председателят на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев. АИКБ е ротационен председател на Асоциацията на организациите на българските работодатели.

Към момента се очаква признатата извършена от бизнеса и общините дейност да е в размер на 2-3 милиарда лева, която, ако бъде фактурирана, ще предизвика дефицит от над 3% за 2024 г., каза Велев и допълни, че тази свършена работа трябва да бъде платена през 2025 г., но парите ги няма. Такива биха могли да се появят чрез нови заеми, допълни Велев, но посочи, че само за тази година се очаква увеличение на лихвените плащания по обслужване на дълга с 60% - от 1 млрд. на 1,6 млрд. лева. При тази траектория, по която се движим, след още две години ще имаме 3 млрд. лева, по разчети на Финансовото министерство, за лихви и общ дълг 80 млрд. лева, допълни Велев.

Велев посочи, че е необходимо приходите в бюджета да бъдат увеличени с 28% през 2025 година, за да бъде постигнат 3% дефицит, при условие че номинално се прогнозира икономиката на България да нарасне с по-малко от 7%. В този номинален ръст на БВП е включена и инфлацията, и реалният ръст, допълни Велев и каза, че е очевидно, че такива приходи не могат да бъдат събрани, без да се вдигат данъци и "разпродава малкото останала държавна собственост".

Като второто не е решение, защото това е еднократен акт, който ще осигури постъпления за конкретната година и с тях не могат да се покрият разходите за заплати в бюджетната сфера, пенсии и през следващите години. Веднъж вдигнати, те не могат да бъдат намалявани, освен ако не дойде МВФ като последен кредитор и заяви, че няма да отпусне кредит на страната, ако бюджетните заплати и пенсиите не бъдат намалени, коментира Велев. Той напомни, че подобна ситуация е имало както в Гърция, така и в България. Когато една държава фалира, най-накрая и това става, допълни той.

АОБР

✓ АОБР и министърът на енергетиката Жечо Станков обсъдиха специални компенсаторни инструменти, които да действат при кризисни ситуации с цените на електроенергията

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) и министърът на енергетиката Жечо Станков обсъдиха създаването на специални компенсаторни инструменти, които да се задействат автоматично при кризисни ситуации с цената на електроенергията. Предложението на АОБР е да се изработят два инструмента – един универсален за всички небитови потребители и един специален за енергоинтензивните дружества.

За АОБР инструментите трябва да са част от механизъм, който да бъде регламентиран в постоянен закон и да се активира и дезактивира автоматично при започване или спиране на кризи с цените. Целта е този механизъм да гарантира предвидимост, устойчивост и конкурентоспособност в средносрочен план, като по този начин насърчи инвестициите в българската индустрия. Според представителите на организациите на работодателите той може да бъде и най-значимата антиинфлационна мярка, както и съществена подкрепа за доходите и заетостта на работниците и специалистите в страната. Беше обсъдено предложение при което универсалният инструмент за небитовите потребители да има долен праг, под който вноски във Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС) правят потребителите, а компенсации получават производителите на електрическа енергия и горен праг, над който вноски във ФСЕС правят производителите при съответни прагове по видове генерации, а компенсации получават потребителите на електрическа енергия.

Една от възможностите за енергоинтензивните дружества е подкрепа да се предоставя срещу поети от компаниите ангажименти за инвестиции във възобновяеми енергийни източници, електроенергията от които да бъдат връщана обратно на българския пазар. Други механизми ще бъдат обсъдени в рамките на работна група.

„В максимално кратки срокове ще определя ресорен заместник-министър и ще свикам работна група, в която заедно да започнем разработването на този механизъм. Вярвам, че той трябва да е част от дългосрочна политика по отношение на пазара на електроенергия в България. Вече проведох среща с представители на Електроенергийния системен оператор (ЕСО) и електроразпределителните дружества, с които обсъдихме възможността за изготвяне на големи съвместни проекти за подобряване на инфраструктурата“, заяви министър Станков.

По време на срещата беше обсъдена възможността страните от Югоизточна Европа да искат компенсация от Европейската комисия заради свръхвисоките цени на електроенергия в региона. Предприятията от региона понасят огромни негативни от несъвършенствата при ценообразуването на европейския електроенергиен пазар, липсата на достатъчна свързаност със Западна и Северна Европа, както и тежестта от осигуряването на енергийната сигурност и дефицит на електроенергия за Украйна и Молдова.

Министърът на енергетиката пое ангажимент да обсъди проблема с колегите си в ЕС по време на среща на 17-18 февруари в Брюксел.

[БТА](#)

✓ АОБР предлага да има компенсаторни инструменти заради високите цени на тока за всички небитови потребители и за енергоинтензивните дружества

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) и министърът на енергетиката Жечо Станков обсъдиха създаването на специални компенсаторни инструменти, които да се задействат автоматично при кризисни ситуации с цената на електроенергията. Предложението на АОБР е да се изработят два инструмента - един универсален за всички

небитови потребители и един специален за енергоинтензивните дружества, съобщиха от Асоциацията на индустриалния капитал в България, ротационен председател на АОБР.

За АОБР инструментите трябва да са част от механизъм, който да бъде регламентиран в постоянен закон и да се активира и дезактивира автоматично при започване или спиране на кризи с цените. Целта е този механизъм да гарантира предвидимост, устойчивост и конкурентоспособност в средносрочен план, като по този начин насърчи инвестициите в българската индустрия. Според представителите на организациите на работодателите той може да бъде и най-значимата антиинфлационна мярка, както и съществена подкрепа за доходите и заетостта на работниците и специалистите в страната. Беше обсъдено предложение, при което универсалният инструмент за небитовите потребители да има долен праг, под който вноски във Фонд "Сигурност на електроенергийната система" (ФСЕС) правят потребителите, а компенсации получават производителите на електрическа енергия и горен праг, над който вноски във ФСЕС правят производителите при съответни прагове по видове генерации, а компенсации получават потребителите на електрическа енергия.

Една от възможностите за енергоинтензивните дружества е подкрепа да се предоставя срещу поети от компаниите ангажименти за инвестиции във възобновяеми енергийни източници, електроенергията от които да бъдат връщана обратно на българския пазар, посочват от АОБР. Други механизми ще бъдат обсъдени в рамките на работна група.

"В максимално кратки срокове ще определя ресорен заместник-министър и ще свикам работна група, в която заедно да започнем разработването на този механизъм. Вярвам, че той трябва да е част от дългосрочна политика по отношение на пазара на електроенергия в България. Вече проведох среща с представители на Електроенергийния системен оператор (ЕСО) и електроразпределителните дружества, с които обсъдихме възможността за изготвяне на големи съвместни проекти за подобряване на инфраструктурата", заяви министър Станков, цитиран в прессъобщението на АОБР.

По време на срещата беше обсъдена възможността страните от Югоизточна Европа да искат компенсация от Европейската комисия заради свръхвисоките цени на електроенергия в региона. Предприятията от региона понасят огромни негативни от несъвършенствата при ценообразуването на европейския електроенергиен пазар, липсата на достатъчна свързаност със Западна и Северна Европа, както и тежестта от осигуряването на енергийната сигурност и дефицит на електроенергия за Украйна и Молдова.

Министърът на енергетиката пое ангажимент да обсъди проблема с колегите си в ЕС по време на среща на 17-18 февруари в Брюксел.

По-рано вчера от енергийното министерство съобщиха, че на срещата на АОБР с министъра е било постигнато съгласие за създаването на съвместна работна група между представители на бизнеса и Министерството на енергетиката, която да предложи [автоматизиран механизъм за компенсиране заради високите цени на електроенергията](#). По думите на енергийния министър в дългосрочен план компенсациите трябва да се отнасят преди всичко до стратегическите сектори на икономиката, но при извънредни ценови пикове те да бъдат достъпни за всички. Ръководството на Министерството на енергетиката и представителите на бизнеса се обединиха около идеята, че подходящ подход за компенсиране би бил определянето на максимален и минимален ценови праг. Извън този праг компаниите да бъдат компенсирани, ако той бъде надхвърлен, но и те да връщат приходи във фонда "Сигурност на електроенергийната система", ако не бъде достигнат, съобщиха още от енергийното ведомство.

3e-news.net

✓ АОБР предлага създаването на два финансови инструмента, които да предпазват бизнеса от високите цени на тока

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) и министърът на енергетиката Жечо Станков обсъдиха създаването на специални компенсаторни инструменти, които да се задействат автоматично при кризисни ситуации с цената на електроенергията. Предложението на АОБР е да се изработят два инструмента - един универсален за всички небитови потребители и един специален за енергоинтензивните дружества. Това съобщиха от Асоциацията на индустриалния капитал в България, ротационен председател на АОБР. Бизнесът вчера имаше среща с енергийният министър Жечо Станков.

За АОБР инструментите трябва да са част от механизъм, който да бъде регламентиран в постоянен закон и да се активира и дезактивира автоматично при започване или спиране на кризи с цените. Целта е този механизъм да гарантира предвидимост, устойчивост и конкурентоспособност в средносрочен план, като по този начин насърчи инвестициите в

българската индустрия. Според представителите на организациите на работодателите той може да бъде и най-значимата антиинфлационна мярка, както и съществена подкрепа за доходите и заетостта на работниците и специалистите в страната. Беше обсъдено предложение, при което универсалният инструмент за небитовите потребители да има долен праг, под който вноски във Фонд "Сигурност на електроенергийната система" (ФСЕС) правят потребителите, а компенсации получават производителите на електрическа енергия и горен праг, над който вноски във ФСЕС правят производителите при съответни прагове по видове генерации, а компенсации получават потребителите на електрическа енергия.

Една от възможностите за енергоинтензивните дружества е подкрепа да се предоставя срещу поети от компаниите ангажименти за инвестиции във възобновяеми енергийни източници, електроенергията от които да бъдат връщана обратно на българския пазар, посочват от АОБР. Други механизми ще бъдат обсъдени в рамките на работна група.

"В максимално кратки срокове ще определя ресорен заместник-министър и ще свикам работна група, в която заедно да започнем разработването на този механизъм. Вярвам, че той трябва да е част от дългосрочна политика по отношение на пазара на електроенергия в България. Вече проведох среща с представители на Електроенергийния системен оператор (ЕСО) и електроразпределителните дружества, с които обсъдихме възможността за изготвяне на големи съвместни проекти за подобряване на инфраструктурата", заяви министър Станков, цитиран в прессъобщението на АОБР.

По време на срещата беше обсъдена възможността страните от Югоизточна Европа да искат компенсация от Европейската комисия заради свръхвисоките цени на електроенергия в региона. Предприятията от региона понасят огромни негативни от несъвършенствата при ценообразуването на европейския електроенергиен пазар, липсата на достатъчна свързаност със Западна и Северна Европа, както и тежестта от осигуряването на енергийната сигурност и дефицит на електроенергия за Украйна и Молдова.

Министърът на енергетиката пое ангажимент да обсъди проблема с колегите си в ЕС по време на среща на 17-18 февруари в Брюксел, припомня БТА.

[Forbes България](#)

✓ Кабинетът започва работа по нов компенсаторен механизъм за скъпия ток

Нов компенсаторен механизъм за скъпия ток иска Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР). Предлага се въвеждането на два инструмент – за небитовите потребители и за енергоинтензивните дружества. Предлага се още определянето на минимален и максимален праг за отпускането на компенсациите. От Министерството на енергетиката съобщиха, че вече започва работа по изготвянето на механизма, като се очаква в най-скоро време свикването на работна група.

КЛЮЧОВИ ФАКТИ

- Предложенията на АОБР, чийто ротационен председател в момента е Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), са направени по време на среща с министъра на енергетиката Жечо Станков.
- По същество те включват регламентиран с постоянен закон механизъм, който да работи автоматично при кризисни ситуации с непосилно високи за бизнеса цени на електроенергията.
- Ще бъде определен максимален и минимален ценови праг. При минималния праг вноски във Фонд "Сигурност на електроенергийната система" (ФСЕС) ще правят потребителите, а компенсации ще получават производителите на електрическа енергия. При горния праг вноски във ФСЕС ще правят производителите при съответни прагове по видове генерации, а компенсации ще получават потребителите на електрическа енергия.

АКЦЕНТ

Целта е този механизъм да гарантира предвидимост, устойчивост и конкурентоспособност в средносрочен план, като по този начин насърчи инвестициите в българската индустрия, [посочват от АОБР](#). Една от възможностите за енергоинтензивните дружества е подкрепа да се предоставя срещу поети от компаниите ангажименти за инвестиции във възобновяеми енергийни източници, електроенергията от които да бъдат връщана обратно на българския пазар. Други механизми ще бъдат обсъдени в рамките на работна група.

ДОПИРАТЕЛНА

Сега съвместна работна група между представители на бизнеса и енергийното министерство ще започнат работа по такъв автоматизиран механизъм, като държавата се ангажира да приложи комплекс от мерки, които имат за цел успокояване и балансиране на цените на електроенергията. Сред тях са стратегическите проекти за изграждане на две нови ПАВЕЦ на

язовирите Батак и Доспат, както и увеличаване капацитета на електропреносната мрежа с цел подобряване на преносните способности и възможностите за снабдяване с електроенергия на конкурентни цени. Очаква се в максимално кратки срокове министърът да свика работната група, става ясно от съобщението на енергийното министерство.

ЗА КАКВО ДА СЛЕДИМ

Обсъжда се и възможността страните от Югоизточна Европа да искат компенсация от Европейската комисия заради свръхвисоките цени на електроенергия в региона. Темата ще бъде обсъдена по време на среща на върха в Брюксел на 17-18 февруари.

КЛЮЧОВА ИСТОРИЯ

В края на миналия месец стана ясно, че бизнесът ще бъде компенсиран заради високите цени на тока до края на март, когато се очаква да бъде приет и Закона за държавния бюджет. Държавата определи таван от 180 лева на мегаватчас, след който цените на тока за бизнеса ще се компенсират изцяло. Компенсациите ще се отпускат през Програма за компенсации на небитовите потребители, свързана с удължителния бюджет за 2025 година и ще действат до приемането на редовния бюджет за 2025 г. От своя страна бизнесът няма да има право да повишава цените на стоките и услугите заради по-високите цени на електроенергията.

Решението дойде, след като в началото на януари работодателски организации и синдикати заплашиха с протести и блокади на ключови пътища в страната и призоваха за спешни мерки срещу високите цени на електроенергията за небитовите потребители с мотив, че те заплашват да сринат българската икономика, да доведат до масови фалити и съкращения на работна ръка.

В официална позиция бизнес и синдикати посочиха, че настоящите равнища на цените на електроенергията за небитови потребители са непосилни за повечето предприятия, като без компенсации над 600 хил. небитови потребители са подложени на ценови шок – големи и средни предприятия, малък бизнес, болници, ВиК дружества, театри, музеи и др. културни институции, държавни и общински ведомства.

Важни обществено-икономически и политически теми

[БТА](#)

✓ Електроиндустрията отново е с най-голям принос в износа на България, но за пръв път от години отчита спад, каза председателят на БАСЕЛ за БТА

Българската асоциация на електротехниката и електрониката (БАСЕЛ) отчита за пръв път от години спад на износа по първоначални данни. Това съобщи в интервю за БТА д-р инж. Димитър Белелиев, председател на УС на БАСЕЛ, който коментира ситуацията в бранша.

По думите му електроиндустрията за поредна година е с най-голям принос в износа на България, с дял от малко над 11 процента (около 4 млрд. евро) от общия експорт на страната, по данни на Евростат към края на октомври 2024 г. В сравнение със същия период на 2023 година обаче (януари - октомври) се отчита лек спад от 3,2 процента, който, по думите му, е причина за притеснения.

Като цяло се наблюдава спад на износа на стоки от България и причината е ситуацията в Европа, която е на прага на криза. Основният ни експорт е за Европейския съюз, като най-голям дял има Германия. За пръв път от 25 години, откакто ние като браншова организация следим този показател, имаме първоначални данни за спад на износа, като изключим годината на ковид. Тази година, когато излязат окончателните данни, може би ще имаме лек спад или най-малкото няма да имаме ръст, обясни той.

Д-р инж. Белелиев отбеляза, че кризата започва да се усеща и фирмите изпитват притеснения, защото има намаляване на поръчки.

"Ние се оказваме най-слабото звено за интернационалните компании поради високата цена на труда и липсата на хора, които искат да работят", посочи той.

Експертът изтъкна като изключителен проблем за сектора това, че в голяма част от обществените поръчки - над 60 процента по данни на асоциацията, доставките се правят от трети страни като Турция и Китай, тоест те се печелят от такива фирми.

"Излиза, че ние сме добре приети в Европа, но не сме добре приети в България. Освен това се получава така, че ние с европейски и бюджетни пари даваме храна на чужди икономики, които не са пазарни", посочи той.

По думите му енергетиката, транспортът и едрата промишленост са стратегически отрасли, в които държавата трябва да има своя политика.

Той изтъкна, че законът позволява при обществени поръчки с европейски средства да се изключат страни, които имат доказана непазарна икономика.

"Апелираме българската държава да въведе практиката за изключване от участие в търгове на държави, които не са подписали Централноевропейското споразумение за свободна търговия (ЦЕФТА), каквато е практиката например в Германия, Румъния и Франция. Така ще се стимулира българското производство и конкурентоспособност", подчерта председателят на БАСЕЛ.

Като друг проблем той посочи липсата на държавна политика за подпомагане на развитието на бранша и усложнени процедури, свързани с европейските програми.

Освен това електроиндустрията страда от липсата на кадри, а това е сектор, който е ключов за икономиката ни не само като експортен потенциал, но и като принос към технологичния напредък.

Сред причините за това д-р инж. Димитър Белелиев посочи раздутия щат и високите възнаграждения в държавната администрация и по-конкретно в енергийните предприятия, както и дългите срокове и тромава процедура за наемане на работна ръка от трети страни. По думите му браншът вече наема служители от Узбекистан, Непал, Филипините, но процедурите траят по няколко месеца и трябва да бъдат ускорени.

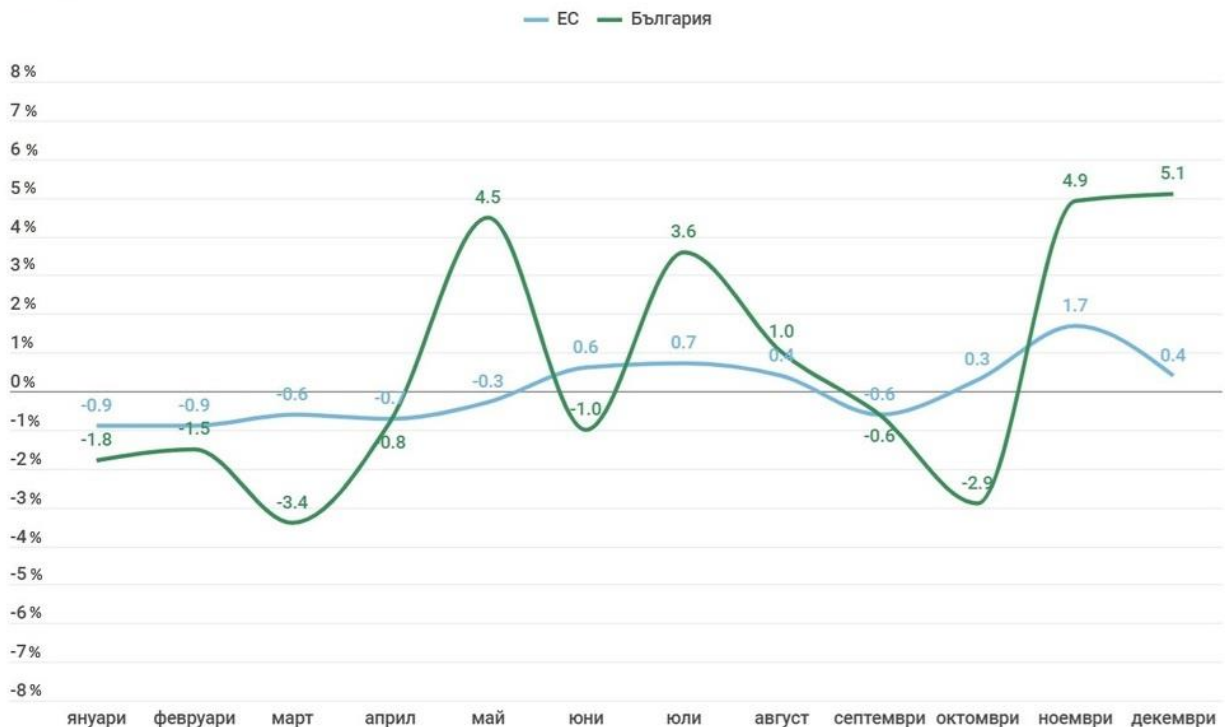
Сега в производството и ремонта на електронни уреди и електрически съоръжения работят около 1250 фирми, в които са заети около 57 000 души. БАСЕЛ е национално представителна организация на бранша "Електротехника и електроника", като в нея членуват 115 български и чуждестранни компании - производители на електрически и електронни изделия, обслужващи фирми за ремонт и изграждане на електрически инсталации, доставка на компоненти, с общ годишен оборот около 1 млрд. евро.

По данни на асоциацията най-голям дял в износа имат части за апарати за напрежение над 1000V, електронни интегрални схеми, електрически апарати за напрежение до 1000V, кабелни форми за автомобили, трансформатори, електрически табла, акумулатори, хладилници и бойлери. За миналата година от януари до октомври данните на Евростат показват, че около 70 на сто от износа на българската електроиндустрия е за ЕС, най-вече за Германия (23,2 на сто), Италия (6,4 на сто) и Чехия (6,4 на сто).

✓ България с най-голям растеж на цените на производител в промишлеността на месечна основа и втори най-висок на годишна база в ЕС през декември, отчита Евростат

Цени на производител в промишлеността през 2024 г. (изменение на месечна база)

*Данните за декември са първоначални

Източник: Евростат

БТА, Цените на производител в промишлеността се повишават с 0,4 на сто както в ЕС, така и в еврозоната през декември спрямо ноември 2024 г. Най-висок месечен ръст е регистриран в България. Инфографика: БТА

Цените на производител в промишлеността се повишават с 0,4 на сто както в ЕС, така и в еврозоната през декември спрямо ноември 2024 г., сочат първоначални данни на Евростат, оповестени днес на сайта на статистическото ведомство. През ноември 2024 г. цените на производител в промишлеността нараснаха с 1,7 на сто както в ЕС, така и в еврозоната. През декември 2024 г. спрямо същия месец на 2023 г. цените на производител в промишлеността се повишават с 0,1 на сто в ЕС и остават стабилни в еврозоната.

Средногодишно цените на производител в промишлеността през 2024 г. спрямо 2023 г. са спаднали с 4 на сто в ЕС и с 4,2 на сто в еврозоната.

Цените на производител в промишлеността **в ЕС през декември 2024 г. на месечна основа** остават стабилни за междинните стоки, повишават се с 1,3 на сто за енергията и с 0,1 на сто за капиталовите стоки, повишават се с 0,2 на сто за трайните потребителски стоки и с 0,1 за нетрайните потребителски стоки.

Цените за цялата промишленост, изключвайки енергията, остават стабилни.

Цените на производител в промишлеността **в еврозоната през декември 2024 г. на месечна основа** се повишават с 0,1 на сто за междинните стоки и с 1,4 на сто за енергията, както и с 0,1 на сто за капиталовите стоки, покачват се с 0,2 на сто за трайните потребителски стоки и с 0,1 на сто за нетрайните потребителски стоки.

Цените за цялата промишленост, изключвайки енергията, остават стабилни.

Най-висок месечен ръст на цените на производител в промишлеността е регистриран в **България** (5,1 на сто), Хърватия (2,4 на сто) и Словакия (1,5 на сто). Най-голям спад се наблюдава в **Ирландия** (1,5 на сто), Румъния (1,3 на сто) и Нидерландия (0,4 на сто).

На годишна основа цените на производител в промишлеността в ЕС през декември 2024 г. спрямо декември 2023 г. нарастват с 0,1 на сто за междинните стоки, спадат с 1,4 на сто за енергията, нарастват с 1,6 на сто за капиталовите стоки, с 0,8 на сто за трайните потребителски стоки и с 1,9 на сто за нетрайните потребителски стоки.

Цените на производител за цялата промишленост, изключвайки енергията, нарастват с 1 на сто.

В еврозоната през декември 2024 г. спрямо същия месец на 2023 г. цените на производител в промишлеността нарастват с 0,1 на сто за междинните стоки, намаляват с 1,7 на сто за енергията, нарастват с 1,4 на сто за капиталовите стоки, с 0,8 на сто за трайните потребителски стоки и с 2 на сто за нетрайните потребителски стоки.

Цените на производител за цялата промишленост, изключвайки енергията, се повишават с 0,9 на сто.

Най-висок годишен ръст на производствените цени на промишлеността е отчетен в **Ирландия** (11,1 на сто), **България** (6,6 на сто) и **Дания** (4,7 на сто). Най-голям спад се наблюдава в **Словакия** (17 на сто), Люксембург (4,2 на сто) и Франция (3,8 на сто).

✓ Парламентарната Комисия по икономическа политика и иновации прие правилата за условията за предлагане на ръководство и членове на КЗК

Парламентарната Комисия по икономическа политика и иновации прие проект на решение за приемане на процедурни правила за условията и реда за предлагане на кандидати за председател, заместник-председател и членове на Комисията за защита на конкуренцията (КЗК), представяне и публично оповестяване на документите и изслушването на кандидатите в Комисията по икономическа политика и иновации, както и процедурата за избор от Народното събрание.

КЗК е независим специализиран държавен орган, който е оправомощен да прилага Закона за защита на конкуренцията (ЗЗК), Закона за обществените поръчки (ЗОП) и Закона за концесиите (ЗК). КЗК установява нарушения на свободната конкуренция съгласно разпоредбите на ЗЗК и/или на чл. 101 и чл. 102 от Договора за функционирането на Европейския съюз, извършва секторни анализи и застъпничество за конкуренцията. КЗК е националният орган по конкуренцията, който осъществява сътрудничество с Европейската комисия и другите национални органи по конкуренцията на държавите-членки на Европейския съюз по реда на Регламент(ЕО) № 1/2003 и Регламент (ЕО) №139/2004.

Комисията разглежда и се произнася по жалбите за незаконосъобразност на решения, действия и бездействия на възложители или концеденти в процедури по възлагане на обществена поръчка или концесия съгласно разпоредбите на Закона за обществените поръчки и Закона за концесиите.

В изпълнение на правомощията си, Комисията има право да налага временни мерки.

✓ МРРБ може да се окаже в ролята на касиер и да плаща стари вересии, предупреди регионалният министър

Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) практически може да се окаже в ролята на касиер и да плаща стари вересии, каза министърът на регионалното развитие и благоустройството Иван Иванов по време на блиц контрола в ресорната парламентарна комисия.

Един от големите проблемите са задълженията, които са натрупани към 31 декември 2024 г., и най-сложна е ситуацията в Агенция "Пътна инфраструктура", каза Иванов. Той допълни, че в ДНСК и Агенцията по геодезия и кадастър не са докладвани текущи задължения.

Председателят на регионалната парламентарна комисия Николай Нанков (ПГ ГЕРБ - СДС) обобщи, че задълженията възлизат на над 1,8 млрд. лева, като в сумата се включват и задълженията от 500 млн. лева към общините по инвестиционната програма. Той напомни и за становището на [Браншовата камара "Пътища"](#), която посочи, че минимално необходимите средства за осигуряване на строителството на ключови инфраструктурни проекти и извършването на поддържане и ремонт на републиканските пътища надхвърлят 2,5 млрд. лева.

Опасението, което изпитвам като председател на комисията, е, че голяма част от визията и приоритети, които имате за тази година, няма да могат да бъдат реализирани, тъй като ще сте принуден да отделите значителна част от бюджета на ведомството в разплащане на вече извършени дейности, които явно не са изплатени през 2024 г., обърна се Нанков към министъра.

Министър Иванов съобщи, че към 31 декември 2024 г. фактурираните задължения на пътната агенция са в размер на над 314 милиона лева. Сертификатите, които не са одобрени и не са фактурирани, са в размер над 549 милиона лева, каза Иванов и уточни, че те на определен етап трябва да бъдат одобрени и фактурирани, защото става дума за реално извършени дейности по текущи обекти, които по договор са възложени от пътната агенция. Освен това са дължими и суми за индексации по действащи строителни договори в размер на близо 467 милиона лева.

По данни на пътната агенция има и още 150 милиона лева по споразумения за разсрочване на разходи от 2021 година, като в сумата са и лихвите.

"Нашето желание и нашето предложение - а то зависи в голяма степен от вас, на народните представители, защото бюджета ще го гласувате вие - е тази програма (инвестиционната за общините - бел. реп.) да бъде изпълнена в обема, в който е била записана като обекти в Бюджет 2024 г. - приложение 3 към член 107. Тоест, да няма общински обекти, които да останат извън обхвата на програмата, включително и тези, за които няма все още подписани споразумения, каза министърът в отговор на друг депутатски въпрос.

Той съобщи, че към момента са подписани 1916 споразумения с общините, което е 77 процента от общия брой подадени заявления през първата година. Иванов напомни, че първоначално са били отпуснати 400 млн. лева от Министерство на финансите, които са разплатени към общините. Отделно има и подадени заявления, които не са разплатени поради изтичането на бюджета, като посочи, че има заявки за 500 млн. лева. Министърът обаче заяви, че работата по обработването на документите не е спряна и допълни. По думите му близо 7 млрд. лева е общият обем средства, които са необходими да бъдат изпълнени по всички общински проекти, подадени по тази инвестиционна програма. Нашето желание е в 3-годишен период, който включва и 2025 г., тези проекти да бъдат завършени, което означава поетапно всяка година от държавния бюджет да се залагат средства, защото всеки един от подадените проекти е на различен етап, заяви министърът.

В отговор на въпрос за размера на средствата по инвестиционната програма за общините за 2025 г. министър Иванов посочи, че това се обсъжда с Министерството на финансите и тяхното виждане е той да бъде в размер на 1,150 милиарда лева.

[БНТ](#)

✓ Депутатите изслушват Теменужка Петкова за приходите и разходите на държавата

Министърът на финансите Теменужка Петкова ще отговаря пред депутатите за размерите на забавените бюджетни плащания.

Вчера стана ясно, че изпълнението на бюджета за януари може да се окаже, че завърша с излишък вместо с дефицит, но това ще стане ясно след като бъдат публикувани резултатите на финансовото министерство за януари.

Депутатите трябва да изслушат представители на МВР и ДАНС за предприетите действия по издирване на Петьо Петров, известен като Петьо Еврото.

Изслушването е по предложение на „Продължаваме промяната - Демократична България“ и министърът на вътрешните работи също трябваше да застане пред депутатите вчера, но след като не стигна времето вчера - народните представители ще изслушат негов заместник.

✓ Финансовият министър: Над 4 млрд. лева ще бъдат прехвърлени за този бюджет от 2024 г.

Общо 4 млрд. и 68 млн. лева ще бъдат прехвърлени за плащане от бюджета за миналата година към настоящия. Това обяви финансовият министър Теменужка Петкова, [която депутатите изслушват в парламента](#). Изслушването е по инициатива на "Възраждане".

"Имаме информация, че много плащания не са направени през миналата година и че не е платено ДДС на бизнеса в големи размери. Искаме финансовият министър да ни предостави данни и да каже дали ще поиска извънреден доклад за приемане на еврото", обяви Димо Дренчев от "Възраждане".

Така партията мотивира своето искане за изслушване. Финансовият министър изнесе данни за получената до този момент информация от първостепенните разпоредители с бюджетни средства и общините.

"Разходите, които са фактурирани през миналата година, но не са платени са 1 млрд. 800 лева, дейностите за които има сертификати, но без фактури са на стойност 1,630 млрд. лева, отделно са подписани споразумения за 913 млн. лева, дефицитът във Фонда за гарантиране на енергийната система е 444 млн. или цялата тежест върху миналия бюджет е 4млрд 68 млн. лева - това трябва да се плати от миналата година", обяви финансовият министър. Изслушването продължава и в момента.

✓ Парите на държавата: 500 милиона повече вместо 407 млн. по-малко?

Изпълнението на бюджета за януари може да се окаже, че завърша с излишък вместо с дефицит

500 милиона повече вместо 407 милиона по-малко - накратко така изглеждат сметките.

Изпълнението на бюджета за януари може да се окаже, че завършва с излишък вместо с дефицит, каквито бяха първите прогнози на финансовия министър Теменужка Петкова, научи БНТ от свои източници в кабинета.

На извънредна пресконференция в Министерския съвет вчера [военният министър Атанас Запрянов обяви, че са получени неочаквано пари по два договора с Дания, свързани с помощта за Украйна.](#)

Атанас Запрянов, министър на отбраната: "В края на януари в Министерството на отбраната са постъпили средства в размер на 265,9 млн. лева. Също през януари са постъпили и 82,9 млн. лева".

Финансовият министър веднага направи сметка, че това ще помогне на фиска.

Теменужка Петкова, министър на финансите: "С постъпването на тези средства от 348 млн. лева на практика се отбелязва подобрение на бюджета и на бюджетното салдо, както на ниво държавен бюджет, така и на ниво консолидирана фискална програма".

Само преди седмица и половина Теменужка Петкова обяви, че бюджетът ще завърши януари с дефицит от 407 млн. лева.

Теменужка Петкова, министър на финансите 23.01.2025 г.: "За първо тримесечие на 2025 г. дефицитът, който ще се генерира, е 3,634 млрд. Мога да кажа, че този резултат е резултат от неразумното управление на публичните финанси през последните три години".

Резултатът беше използван, за да бъде взето решение за оттегляне на предложения от служебното правителство бюджет.

Росен Желязков, министър-председател (23.01.2025 г.): "Това се налага на базата на картината, която имаме вече от отчета за месец януари 2025 година, както и данните, които бяха публикувани от Евростат да имаме възможност да направим една по-точна преценка".

Днес от опозицията се усъмниха в изчисленията и разкритикуваха кабинета "Желязков" заради освобождаването на зам. финансовия министър и бивш служебен Людмила Петкова.

Николай Денков, ПП-ДБ: "И тук почнаха изненадите - в понеделник трябваше да излязат резултатите от Министерството на финансите за това какво е изпълнението през януари. Днес сме сряда, още ги няма. Вместо това трябваше да напусне бившият министър до вчера зам.-министър, който най-добре знае какво се е случвало. Да не се окаже, че един дефицит, който трябваше да е 400 млн. всъщност е станал излишък".

Бойко Борисов: "Аз подкрепям решението на Теменужка Петкова да се освободи от зам.-министъра си, защото ако за една година не знаеш като зам.-министър какви са ти финансите, и на всеки въпрос какви са се отговаря, че трябва още данни да се събират - аз мисля, че няма какво да ѝ помогне".

От Финансовото министерство и днес запазиха мълчание за изпълнението на бюджета. Предстои обаче да бъде представен нов вариант на този за 2025 година.

Засега е известно, че ще бъдат намалени разходите в него от 46% от БВП на 40 на сто и дефицитът ще е 3%. Премиерът Росен Желязков засега не коментира кои разходи ще бъдат съкратени.

Росен Желязков, министър-председател: "Мерките ще бъдат съобщени, след като получат одобрение и от коалиционните партньори. Към момента те са обявени пред "БСП - Обединена левица" и пред ИТН".

Лидерът на ГЕРБ обаче намекна, че е възможно правителството да се откаже от обещаните 9% ДДС за ресторантьорите.

Бойко Борисов, председател на ГЕРБ: "Питах ги вътре дали е частен боят или може да се включим, ама частен е. Вчера на Съвета разговаряхме със своите коалиционни партньори всеки да направи компромиси и отстъпки и това, което влезе в зала, с 3% дефицит да излезе от зала. Така че болезнени нарушения има, компромиси от всички трябва да има. Виждате, че това, което ме обвиняваха защо даваме старото съветско оборудване - днес имаме 380 -390 милиона, дошли от Дания именно за това оборудване. За повишаване на боеспособността на армията. Излиза, че немските ракети ще ни излизат като бартер. Правителството има пълната ни подкрепа да свърши тази работа".

Мерките в бюджета вече са представени на БСП и "Има такъв народ" за съгласуване. Очаква се окончателният текст на бюджета да бъде представен до десет дни.

✓ Кирил Ананиев се връща в Министерство на финансите

Премиерът Росен Желязков назначи още петима заместник-министри

Със заповед на министър-председателя Росен Желязков са назначени шестима заместник-министри. За **заместник-министри на финансите** са назначени Кирил Ананиев и Галя Димитрова, съобщиха от правителствената пресслужба.

Кирил Ананиев е утвърден специалист в областта на публичните финанси с дългогодишен опит в Министерството на финансите, включително като министър и заместник-министър. Бил е и министър на здравеопазването. Галя Димитрова е с висше икономическо образование и над 26 години опит в приходната администрация. Била е изпълнителен и заместник изпълнителен директор на Националната агенция за приходите и е заемала редица ръководни длъжности в системата.

За **заместник-министър на иновациите и растежа** е назначен Мартин Дановски, а Веселина Минчева е освободена от длъжността. Мартин Дановски е икономист с над 20 години опит в стопанската сфера и държавната администрация. Бил е председател на УС на „Фонд мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД (2015 - 2021) и съветник в кабинета на заместник министър-председателя. От март 2021 до март 2022 г. е председател на Държавната агенция за научни изследвания и иновации. До момента е заемал поста заместник-министър на финансите.

Невена Лазарова е назначена за **заместник-министър на икономиката и индустрията**. Лазарова е юрист, завършила е право в Университет за национални и световно стопанство. Била е заместник-директор на Общинското предприятие „Столично предприятие за третиране на отпадъци“ и ръководител на отдел в „Българския спортен тотализатор“, както и помощник-нотариус.

Явор Пенчев е новият **заместник-министър на здравеопазването**, а от същата позиция е освободен Петко Стефановски. Явор Пенчев е бил заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството в периода 12.2021 г. – 06.2022 г. Пенчев над 15 години упражнява самостоятелна практика като адвокат в сферата на търговското право, облигационното и административното право. Юридическото си образование е завършил в Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

За **заместник-министър на околната среда и водите** е назначен Атанас Костадинов. Костадинов има дългогодишен опит във формирането и изпълнението на държавната политика по опазването на околната среда. В периодите 2005 - 2009 г., както и 2013 - 2014 г. е заемал длъжността заместник-министър на околната среда и водите. Бил е народен представител в 44-ото, 45-ото и 46-ото Народно събрание, където е бил член на Комисията по околната среда и водите, както и Комисия по енергетика. През 2008 г. е президент на ICPDR (Международна комисия за защита на река Дунав) при ООН. През последните години Костадинов е част от политическия кабинет на Министерство на околната среда и водите като съветник и парламентарен секретар. Притежава дългогодишен делови опит в областта на управлението на инвестиционни и инфраструктурни проекти. Атанас Костадинов има две магистратури от СУ „Св. Климент Охридски“, бил е докторант към Института по социология при Българска академия на науките, старши аналитик в Център за изследване на демокрацията, специализант в Университета в Харвард, John F. Kennedy School of Government.

✓ "Бизнес.БГ" - най-новият подкаст на БНТ

Търговската война: пазари, мита, изкуствен интелект - гледайте епизод 1

Българската национална телевизия стартира нов подкаст - "Бизнес.БГ".

Темите, които ще намират поле за развитие в новото онлайн пространство, са икономика, финанси, предприемачество, пазари, ходовете на големите лидери на капиталовите пазари, които на практика управляват цели важни финансови потоци в света.

В студиото на "Денят започва" журналистът от БНТ Гергана Василева, изпълнителен продуцент на новините "По света и у нас" и изпълнител процент на новия подкаст, разказа [повече за проекта](#).

Първия епизод на подкаста "Бизнес.БГ" гледайте [тук](#).

✓ Полското европредседателство: Фон дер Лайен на посещение във Варшава

Макар и с месец по-късно, председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен днес ще посети Полша, за да отбележи началото на полското европредседателство.

Пътуването ѝ беше отложено от миналия месец на фона на новините, че тя страда от тежка пневмония. Фон дер Лайен и полският премиер Доналд Туск се очаква да проведат съвместна пресконференция утре. Посещението е част от традиция, според която председателят на Европейската комисия посещава страната-членка, която е председател на ЕС, за да се срещне с нейното правителство.

✓ Френското правителство оцеля при вот на недоверие

Социалистите и Национален сбор не подкрепиха инициативата на твърдолинейната левица "Непокорна Франция"

Френското правителство оцеля при вот на недоверие след като Социалистите и Национален сбор не подкрепиха инициативата на твърдолинейната левица "Непокорна Франция".

Предложението събра гласовете на едва 128 депутати при необходими 289. Вотът е предизвикан от решението на премиера Франсоа Байру да използва член в Конституцията за приемане на проектобюджета за тази година без гласуване. За обречен се смята и втори вот на недоверие за приемане на бюджета за социалните разходи по същия член от Конституцията.

Целта на кабинета, който е на власт от едва два месеца, е да сведе дефицита до 5,4 на сто от Брутния вътрешен продукт. Предвиждат се орязвания на разходи на министерства и по-високи данъци върху печалбите на големите предприятия и доходите на богатите домакинства.

Отхвърленият вот на недоверие означава приемане на държавния бюджет в долната камара на парламента преди сигурното му гласуване и в Сената днес.

БНР

✓ Промените в Закона за киберсигурност влизат за разглеждане в парламента

Промените в Закона за киберсигурност влизат за разглеждане в парламента. Те засягат въвеждането на новите европейски директиви в тази област.

Депутатите от Комисията по електронно управление ще изслушат представители на институциите заради кибератаката, блокирала работата на съдилища в края на януари.

Промените са съобразени с редица европейски директиви, сред които и новоприетата НИС-2. Те предвиждат да се създаде Национално единно звено за контакт при киберкризи.

Значително скачат глобите и имуществените санкции. Най-значителната имуществената санкция става от 50 000 лв. до 2 на сто от общия световен годишен оборот за предходната финансова година. Но не по-малко от 20 000 000 лв. Глоби ще има и за ръководителите и членовете на управителните органи - от 1000 лв. до 10 000 лв.

В оценката за въздействието на правилата законодателят посочва, че новата регулация ще създаде известна тежест за бизнеса и администрацията.

Промените предвиждат производство на храни и управление на отпадъците, както и цялата верига на доставки, енергетиката са включени сред секторите, в които трябва да се спазват правилата за киберсигурност.

За кибератаката над съдилищата в комисията ще отговарят от Върховния административен съд, Висшия съдебен съвет, ГДБОП, МВР. Групировка "Белият заек" стои зад атаката, съобщиха запознати.

Обстоятелствата, довели до криптирането на иначе публичните документи с различни решения и определения на съдилищата е станало заради човешка грешка, казаха от Върховния административен съд.

✓ Проучване: Индексът на толерантност към сивата икономика сред младите е 91,5, за възрастните – 54

В България има много висока толерантност на населението към икономиката в сянка - при скала от 0 до 100 индексът е близо 75, като за младите хора е над 90. Това показва проучване, което беше представено пред парламентарната социална комисия от директора на Института по философия и социология към БАН професор Емилия Ченгелова.

Данните сочат, че работата с фиктивни договори е една от най-широко разпространените сиви практики с дял около 40 процента.

Индексът на толерантност към икономиката в сянка сред младите хора е 91,5, а за възрастните – 54, обяви пред депутатите директорът на Института по философия и социология към БАН професор Емилия Ченгелова:

"Възрастните хора имат респект към държавността и законите, но младото поколение - там нещата са страшни. Открито казват: Ако не го спазва закона, какво ще последва?"

За практиката за договори с фиктивни клаузи или работа на договор за определена сума и допълнително необлагаемо плащане "на ръка", тя подчерта:

"Това е практиката, която заема може би 40%. И двете страни имат интерес. Работодателят - по-малък разход за осигуровки, а работника, когато го питаме защо се съгласява на тази практика, е категоричен: Така получавам повече чисти пари".

Икономическата принуда и ниските доходи са основните причини хората да участват в икономиката в сянка.

Влияят и схващанията, че осигуровките не са важни и са високи, липсата на санкции за наеманите лица, което ги прави по-смели при нарушаването на трудовото и осигурителното законодателство, и не на последно място - нисък риск от установяването му:

"Продължават да има едни такива нагласи, че държавата може да бъде надхитрена", каза Ченгелова.

Тя лансира и редица препоръки за овладяване на икономиката в сянка, сред които - по-строги санкции, въвеждане на предмет "Основи на трудовото законодателство" в училище и най-вече да се обърне сега действащата парадигма:

"В момент тези, които са в сивия сектор, се чувстват икономически по-добре, отколкото коректните работодатели."

✓ Следеният от ЕЦБ показател за растежа на заплатите сигнализира за рязко забавяне през 2025 г.

Основният показател на Европейската централна банка за бъдещия ръст на заплатите в еврозоната продължава да сигнализира за рязко забавяне през 2025 г., което е в подкрепа на очакванията за по-нататъшно отслабване на инфлацията и за повече намаления на лихвените ставки, съобщава Блумбърг.

Индикаторът на ЕЦБ за проследяване на заплатите, публикувана в сряда, прогнозира годишно увеличение на заплащането на труда с 1,5% през четвъртото тримесечие на 2025 г. Въпреки че това е малко повече от прогнозата през декември за повишение 1,4%, очакванията растеж на заплатите е доста по-нисък от пика от 5,3%, регистриран година по-рано.

Индикаторът предоставя на членовете на ЕЦБ навременна информация за актуализацията на заплатите, за да им помогне да преценят как най-добре да коригират паричната и лихвена политика.

През миналата седмица ЕЦБ намали основните си лихви за пети път от началото на този цикъл, започнал през юни 2024 г. Увереността на ЕЦБ в постигането на инфлационното целево ниво от 2% в рамките на тази година се основава на очакванията, че увеличението на заплатите ще бъде умерено, а инфлацията в сектора на трудоемките услуги, която продължава да нараства с близо 4% повече от година, ще започне да намалява.

Прогнозата на ЕЦБ след заседанието през декември 2024 г. предвижда устойчив спад в растежа на заплатите до 2,8% през 2027 г. от 4,6% миналата година.

Въпреки че централната банка се нуждае от забавяне на растежа на заплатите, тя не иска то да е прекалено рязко, нито да има рязко влошаване на пазара на труда.

Главният икономист Филип Лейн каза миналия октомври, че по-стабилният пазар на труда "увеличава вероятността за постигане на целта за инфлацията, вместо да бъде хронично под нея", и че "увеличенията на заплатите ще отговарят повече на заложените цели през следващите години, отколкото преди коронавирусната пандемия".

Някои анализатори обаче са по-загрижени, че част от неотдавнашния възходящ натиск по отношение на заплатите ще остане в сила поради затегнати пазар на труда и рекордно ниската безработица, особено ако скоро започне очакваното икономическо възстановяване в еврозоната.

Мениджър

✓ Бизнес перспективи: Електроиндустрията с най-голям дял в износа ни, три проблема я спъват

За 9-та поредна година (с изкл. на 2022 г.) електроиндустрията е с най-голям принос в износа на България. Това отчитат от Българската асоциация на електротехниката и електрониката (БАСЕЛ), позовавайки се на данни на Евростат. Към края на м. октомври 2024 г. браншът генерира от износ около 4 млрд. евро, което е около 11% от общия износ на преработващата индустрия в България, въпреки лекия спад от 3.2% в сравнение със същия период през 2023 г.

Спад от 3.2% се наблюдава и при експорта като цяло на стоки от България. Една от причините според експертите е конюнктурата в Европа и най-вече в Германия (23.2%) и Италия (6.4%) - двете страни с най-голям дял в българския экспорт. „Електротехническата и електронната индустрия са ключови за българската икономика. Компаниите в сектора имат динамично портфолио и сериозен принос към технологичния напредък и експортен потенциал на България“, коментира инж. Орлин Димитров, изпълнителен директор на БАСЕЛ.

В производството и ремонта на електронни уреди и електрически съоръжения работят около 1250 фирми с около 57 хил. служители.

№	Глави на ХС	01-10.2023 млн. €	01-10.2024 млн. €	Промяна 2024 / 2023	
				млн. €	%
	Експорт на стоки общо	37 395	36 216	-1 179	-3.2%
1	85 Електрически машини	4 167	4 034	-133	-3.2%
2	74 Мед и изделия от мед	2 884	3 658	774	26.8%
3	27 Минерални горива и продукти	2 905	2 978	73	2.5%
4	84 Машини, апарати и механизми	3 038	2 871	-167	-5.5%
5	10 Житни растения	1 893	1 275	-618	-32.7%
6	87 Сухопътни превозни средства и части за тях	1 364	1 215	-149	-10.9%
7	39 Пластмасови изделия	1 129	1 178	49	4.4%
8	61+62 Облекла общо	1 157	1 043	-113	-9.8%

Износ по водещи глави на „Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките“ (ХС) на Световната митническа организация, млн. €. Източник: Евростат

Най-голям дял в експорта имат части за апарати за напрежение над 1000V, електронни интегрални схеми, електрически апарати за напрежение до 1000 V, кабелни форми за автомобили, трансформатори, електрически табла, акумулатори, хладилници и бойлери. За периода януари-октомври 2024 г. по данните на Евростат* около 70% от износа на българската електроиндустрия е за страни от Европейския съюз, като с най-голям дял са Германия (23,2%), Италия (6,4%) и Чехия (6,4%).

Въпреки доброто представяне на електротехническата и електронната индустрия обаче от бранша алармират за **три сериозни проблема**

Първият е, че над 60% от обществените търгове се печелят от страни извън ЕС, като Китай и Турция. БАСЕЛ апелира към българската държава да въведе практиката в Германия, Румъния и Франция за изключване от участие в търгове на държави, които не са подписали ЦЕФТА. Така ще се стимулира българското производство и конкурентоспособност.

Вторият проблем е липсата на работна ръка на всички нива. Причините според д-р инж. Димитър Белелиев, председател на УС на БАСЕЛ, са две. Първата е раздутият щат и високите възнаграждения в държавните енергийни предприятия, а втората – дългите срокове и тромава процедура за наемане на работна ръка от трети страни. Браншът вече наема служители от Узбекистан, Непал, Филипините, дори от Италия. Ако държавата обаче не предприеме мерки за намаляване

изкривяването на пазара на труда и облекчаване наемане на работници от трети страни, въпросът с кадрите ще стане катастрофален.

Третият проблем е, че липсва държавна политика за подпомагане на развитието на бранша и че европейските програми буксуват. „Потенциалните инвеститори не могат да решат дали да вложат парите си тук, защото освен общата несигурност, те дори не знаят какви ще бъдат данъците и защо интересът към европейските програми е толкова нисък“, коментира инж. Белелиев. Той дава пример с Румъния, където кандидатстването онлайн в търг за фотоволтаик отнема минути – изисква се само да попълните личните си данни и тези на имота. След като ви одобрят, държавата предоставя ваучер, с който отивате при фирми за инсталиране на фотоволтаици. Обратно, в България дори тези процедури са изключително сложни. Хората трябва да инвестират огромни ресурси, без да знаят дали и кога ще им бъдат възстановени. Без държавна политика за подпомагане на българското производство и визия за развитието на пазара на труда, проблемите в електротехническата и електронната индустрия само ще се задълбочават, заключават от БАСЕЛ.

** Експорт от България по страни на глава 85 „Електрически машини“ от „Хармонизираната система за описание и кодиране на стоките“ на Световната митническа организация за периода януари-октомври 2024 г., % Източник: Евростат*

✓ ЕС опростява правилата за екологични инвестиции

Група експерти по устойчиви финанси, натоварени да съветват Европейския съюз, предложиха промени в правилата на блока за класифициране на благоприятни за климата дейности, които според тях ще намалят отчетната тежест върху компаниите с една трета, предаде [Ройтерс](#).

Предложението за опростяване на правилата за екологични инвестиции на блока идва преди основен преглед на по-широките правила за устойчивост на Европейския съюз и докато Брюксел изготвя планове за намаляване на бюрокрацията около зелените финанси.

ЕС е подложен на натиск от страни членки като Франция да опрости правилата за правене на бизнес, докато стремежът на президента на САЩ Доналд Тръмп към дерегулация предизвиква безпокойство в ЕС относно конкурентоспособността на блока.

За да се насърчат зелените инвестиции в целия блок и да се намали тежестта върху бизнеса, съветниците на ЕС в документ от сряда предложиха да се изисква по-малко информация от някои компании и да се въведе гъвкавост при използването на прокси и оценки, както и други мерки за рационализиране на таксономичната регулация на ЕС.

Таксономията на ЕС е сложна система за класифициране кои части от икономиката могат да се продават като устойчиви. Фирмите в обхвата трябва да разкрият кои инвестиции, кредитни дейности или дял от техните бизнес дейности отговарят на този критерий. Други предложени промени включват улесняване на спазването на критериите „Не нанасяйте значителна вреда“, на които банките, инвеститорите и компаниите трябва да отговарят, за да докажат, че зелена инвестиция или дейност не вреди на други екологични цели.

Взети заедно, предложенията на експертната група трябва да намалят отчетната тежест за нефинансовите компании с една трета, се казва в Платформата на ЕС за устойчиво финансиране, на която Европейската комисия възложи да опрости и подобри таксономията.

Предложенията са ограничени до таксономията, а не до по-широките корпоративни изисквания за зелено отчитане.

За банките и инвестиционните посредници въздействието също ще бъде значително, което ще улесни отчитането на дела на техните активи, които са зелени, както и рационализиране на процеса за гарантиране, че зелена инвестиция или финансово споразумение не причиняват неблагоприятни вреди на други екологични критерии, се казва в документа.

✓ Мигранти в ЕС са изпратили в родните си страни рекордните 50,9 млрд. евро за година

Изходящите лични трансфери от ЕС (трансфери, изпратени от мигранти в ЕС до родните им страни), са продължили да нарастват, достигайки рекордните 50,9 милиарда евро през 2023 г., което е ръст с 8 на сто спрямо 2022 г. (47 милиарда евро), съобщава Евростат.

Най-големият дял от тези изходящи лични трансфери е бил насочен към Азия (с изключение на Близкия и Среден изток), представляващ 21 на сто от общите изходящи трансфери от ЕС (10,7 милиарда евро), следвани от тези изходящи лични трансфери към страни извън ЕС, също 21 на сто (10,6 милиарда евро) и Северна Африка с 20 на сто (9,8 милиарда евро).

От друга страна входящите лични трансфери до ЕС са нараснали незначително от 11,6 милиарда евро през 2014 г. до 13,9 милиарда евро през 2023 г., което води до отрицателен баланс от 37 милиарда евро за ЕС с трети страни, сочат данните на европейската статистика, цитирани от БТА.

Европейските страни извън ЕС са осигурили 50 на сто от общите входящи трансфери за ЕС (6,8 милиарда евро), като след тях следват Северна Америка с 21 на сто (2,9 милиарда евро), Централна и Южна Африка с 8 на сто (1,2 милиарда евро), следвани плътно от Южна Америка също с 8 на сто (1,0 милиарда евро).

✓ Скъпият газ може да принуди европейски държави да се завърнат към въглищата

Много от най-големите икономики в Северна Европа са увеличили рязко производството на електроенергия от газ досега през 2025 г., което спомага за повишаване на регионалните цени на синьото гориво до най-високите им стойности от началото на 2023 г., предаде [Ройтерс](#).

Производството на електроенергия от газ през януари в Германия, Обединеното кралство, Нидерландия и Полша е скочило с над 10% от нивата от януари 2024 г. до най-високото си ниво за този месец поне от 2022 г., според данни на LSEG.

Но темпът на потребление на газ в бъдеще може да започне да се забавя, тъй като регионалните цени на горивото вече са се покачили над цената на производството на въглища, което може да накара някои енергийни фирми да намалят производството на газ и вместо това да увеличат производството на въглища.

Това преминаване от газ към въглища е особено вероятно в Германия и Полша, където енергията от въглища има по-голям дял от природния газ в националните производствени системи.

Намаленото потребление на газ от тези страни може да помогне за ограничаване на неотдавнашното покачване на европейските цени на газа, които са се повишили с приблизително 60% от мястото, където се търгуваха преди година.

Въпреки това, намаленото използване на газ и по-голямото производство на въглища ще имат значителни последици за емисиите, тъй като почти два пъти повече въглероден диоксид се отделя на единица генерирана енергия от въглища, отколкото от газ.

Газов бум

Произведената "газова" електроенергия достигна исторически върхове в Германия и Обединеното кралство през януари, регистрирайки най-високите месечни стойности и в двете страни отпреди нахлуването на Русия в Украйна в началото на 2022 г. да разтърси регионалните газови пазари.

Основният център за ценообразуване на газа в Европа - съоръжението TTF в Нидерландия - отразява стабилния темп на потребление, като цените през януари са били средно 48,36 евро за мегаватчас, според LSEG.

Тази средна стойност е с 40% над средната за TTF за 2024 г. и с 60% по-висока от средната стойност на TTF през януари 2024 г. и е най-високата цена, регистрирана в региона от февруари 2023 г.

Скъпото гориво намали маржовете за производители на електроенергия

Стръмното покачване на цената на газа на хъба TTF намали маржовете за производителите на електроенергия, които са под натиск да ограничат увеличенията на цените за потребителите.

Потребителските разходи за енергия в цяла Европа се покачиха по-рязко, отколкото в Съединените щати и Азия през 2022 г. и 2023 г., и в резултат на това европейските доставчици на електроенергия са под силен правителствен и обществен натиск да предотвратят по-нататъшни увеличения на разходите.

Един от начините за това е да се замени скъпият газ с по-евтини източници за производство, когато е възможно.

В Германия и Полша въглищата се превърнаха в по-евтиния източник на електроенергия в сравнение с природния газ след рязкото покачване на разходите за газ през последната година.

Наистина цените на газа постоянно са над така наречената цена за смяна на въглищата от август 2024 г.

Цената за смяна на въглищата маркира точката, в която доставчикът на енергия може по-икономично да генерира енергия от въглища, отколкото от газ, ако приемем, че и двата източника на гориво са налични.

От август до края на 2024 г. цените на газа за TTF са средно около 6,20 евро за мегаватчас (MWh), или 18% над цената за смяна на въглищата, според данни на LSEG.

Досега през 2025 г. тази разлика се е разширила до близо 13 евро/MWh - или 36% - над цената за смяна на въглищата.

За мениджърите на сложни енергийни мрежи, които включват въглищни и газови електроцентрали, както спот, така и форуърд цените на наличния на местно ниво природен газ и топлинните въглища се включват в уравнението за смяна на въглищата.

И текущата предна крива за природен газ на TTF показва, че разходите за газ ще останат над цената за смяна на въглищата до 2026 г., до която точка се очаква разходите за газ отново да се насочат към по-ниски цени.

Данните за форуърдната крива на LSEG показват, че цените на TTF ще бъдат средно около 14,70 евро/MWh над цената за преминаване към въглища за 2025 г., въпреки че форуърд кривите както за газ, така и за въглища ще останат динамични.

За производителите на електроенергия в континентална Европа тази ценова перспектива предполага, че фирмите, които могат да увеличат производството от въглища и да намалят използването на газ, може да са в състояние да намалят оперативните разходи и потенциално да ограничат по-нататъшното нарастване на сметките за енергия на потребителите.

Всяко рязко покачване на производството на въглища обаче ще подкопае усилията за намаляване на регионалните емисии и може да предизвика критики от регионалните наблюдатели на емисиите.

Енергийните фирми в Обединеното кралство нямат възможност да се върнат към производството на въглища след затварянето на последната въглищна централа във Великобритания през 2024 г., но може да видят устойчиво нарастване на производството на вятърна енергия през следващите месеци, което може да ограничи необходимото количество генериране на газ.

Като цяло, енергийните фирми в цяла Европа изглежда са готови да се опитат да увеличат производството от негазови източници в бъдеще след рязкото покачване на местните разходи за газ, въпреки че централите, захранвани с газ, ще останат ключова част от цялостния микс за производство.

✓ Цените на петрола леко се повишиха, възстановявайки си частично от вчерашния спад

Цените на петрола се повишиха по време на азиатската търговия в четвъртък, след като държавната петролна компания на Саудитска Арабия рязко повиши цените на петрола през март, предаде [Ройтерс](#)

Към 09:20 часа българско време сортът Brent поскъпна с 0,22 долара, или 0,29%, до 74,83 долара за барел. Цената на американския лек суров петрол WTI се повиши с 0,27 долара, или 0,38%, до 71,30 долара за барел.

Цените на петрола паднаха с повече от 2% в сряда, тъй като голямото натрупване на запаси от суров петрол и бензин в САЩ сигнализираха за по-слабо търсене. Инвеститорите също така претегляха последиците от нов кръг от търговски мита между САЩ и Китай, включително върху енергийни продукти.

Цените са се сринали с около 10% от върховете за 2025 г., достигнати на 15 януари – пет дни преди Доналд Тръмп да встъпи в длъжност като президент на САЩ. Анализаторите очакват пазарите да бъдат нестабилни през следващите седмици.

„Можем да очакваме значителна нестабилност в ценообразуването през следващите седмици и месеци, докато пазарите опитват да оценят въздействието на новите политически позиции на Тръмп, не на последно място по отношение на тарифните мерки“, посочиха анализатори от BMI в бележка в четвъртък.

Рязкото увеличение на цените за азиатските купувачи от Saudi Aramco успя да спре разпродажбите в сряда.

„След разпродажбите за една нощ и новините от Саудитска Арабия, вероятно ще има някои покупки от търговци, покриващи къси позиции“, каза Тони Сикамор, пазарен анализатор в IG.

Миналия месец САЩ наложиха нови агресивни санкции върху търговията с петрол на Русия, насочени към т. нар. „сенчест флот“, за които се предполага, че се използва за избягване на търговски блокади. Откакто встъпи в длъжност.

Тръмп наложи мита на Китай, въпреки че те не отговориха на предизборните му заплахи. Пекин в отговор обяви мита върху вноса на петрол от САЩ, втечен природен газ и въглища във вторник, но покупките на Китай от САЩ са относително скромни, което притъпява въздействието на новите мерки.

„Въпреки че някои тарифни мерки биха могли да окажат възходящ натиск върху цените на петрола, нетното въздействие вероятно ще бъде низходящо, като се имат предвид техните потенциални неблагоприятни ефекти върху глобалната икономика и доказаната готовност на Тръмп да предложи изключения за енергия (за ограничаване на въздействието върху доставките)“, посочиха от BMI.

[Икономически живот](#)

✓ Макроикономически дисбаланси и конвергентни доклади

1. Постановка

Финансово-икономическата криза от края на първата декада на настоящия век откри слабости при функционирането на икономическия и паричен съюз. За тяхното преодоляване ЕС предприема конкретни правни промени (т.нар. “six pack”),

насочени към подобряване на управлението на икономиките в ЕС. Правилата влизат в сила от 13/12/2011 г. и предвиждат осигуряване на „... по-тясна координация на икономическите политики и устойчивата конвергенция на икономическите показатели на държавите членки“ (член 121, параграф 3). Въвежда се нова надзорна процедура за превенция и корекция на възможни макроикономически дисбаланси (Macroeconomic Imbalance Procedure – MIP), придружени със съответни регулации. Приети за мониторинг са нови десет макроикономически показателя, които по-късно се допълват с още четири показателя. В съответствие с официалната постановка предназначението на MIP е да идентифицира, предотврати и адресира опасностите и рисковете от поддържането на потенциални проблемни макроикономически дисбаланси в отделна страна, в еврозоната и в ЕС като цяло.

Формално нововъведените 14 показателя за оценка на макроикономическите дисбаланси не са допълнение към Маастрихтските критерии за членство в еврозоната, но de facto са. Показателно е, че Европейската централна банка (ЕЦБ) изрично набляга върху т.нар. „Други съществени фактори“ за освобождаване от дерогация. По-специално: „... държавите – членки на ЕС с дерогация, които подлежат на процедура при прекомерни дисбаланси, едва ли могат да бъдат разглеждани като постигнали висока степен на устойчива конвергенция, както постановява член 140, параграф 1 от Договора“. ЕЦБ акцентира и върху Член 140, параграф 1 от Договора, който изисква „Докладите на Комисията и на ЕЦБ да вземат под внимание и резултатите от интеграцията на пазарите, състоянието и развитието на салдата по текущите плащания и проучването на развитието на разходите за труд за единица продукция и други ценови индекси“. В допълнение съответната страна-кандидатка трябва да отговаря на изискванията на страните в еврозоната за структурни реформи и стабилност.

За всеки от допълнително въведените 14 показателя на макроикономическа балансираност са приведени достатъчно широки граници на покриване. Невключването в тези граници означава допуснат сериозен конкретен макроикономически дисбаланс, чието отстраняване изисква и предполага предприемането на целенасочени управленски усилия.

За разлика от Маастрихтските критерии, изискванията за постигане на макроикономически баланси допускат корекции. Такава корекция беше направена през 2024 г., когато един показател от 14-те отпадна за наблюдение, а допустимите граници на някои от останалите показатели бяха променени.

Информация за оценките на показателите за макроикономически дисбаланси се публикуват регулярно от Eurostat. В допълнение Eurostat подготвя аналитичен доклад на годишна основа веднъж в година за състоянието на макроикономическите дисбаланси за всички страни от ЕС. Такъв редовен доклад за 2023 г. беше [публикуван от Eurostat](#) на 19/12/2024.

2. Макроикономически дисбаланси в България

В Таблица 1 са представени 13-те показателя, които Eurostat оценява и ЕЦБ следи. Те са формирани в три групи. Посочен е конкретният измерител за съответния показател и допустимите граници на вариране. Има различия за някои от показателите за страни, които са членки на еврозоната и за страни, които не са членки на еврозоната.

В последната колона на Таблица 1 са представени оценките на Eurostat за България за последната година (2023 г.) с налична достоверна отчетна информация. Маркирани са също показателите, за които България не изпълнява уточнените изисквания.

Макроикономически дисбаланси в България, 2023 г.				
Група	Макроикономически показател	Измерител	Допустим праг	България 2023
Външни дисбаланси и конкурентоспособност	Текуща сметка на платежния баланс	Дял от БВП	-4 % ÷ + 6 %	0,9 %
	Международна инвестиционна позиция (нето)	Дял от БВП	> -35 %	-6,8 %
	Реален ефективен валутен курс	3-годишна промяна	±10 %	8,5 %
	Дял на износа към развити икономики	Годишен прираст	> -3 %	15,4 %
	Номинални разходи за единица труд	3-годишна промяна	±12%	26,9%
Вътрешни дисбаланси	Правителствен дълг (бруто)	Дял от БВП	< 60 %	22,9 %
	Дълг на домакинствата (+НТООД)	Дял от БВП	< 55 %	23,5 %
	Дълг на нефинансови предприятия	Дял от БВП	< 85 %	48,3 %
	Домакински кредити (+НТООД)	Дял от общо кредити	< 14 %	16,3 %
	Кредити на нефинансови предприятия	Дял от БВП	< 15 %	8,5 %
	Цени на жилища	Годишен прираст	< 9 %	9,9 %
Заетост	Безработица	Дял от работна сила	< 10 %	4,3 %
	Коефициент на икономическа активност	3-годишна промяна	> - 0.2 %	1,3 %

Таблица 1

България не изпълнява допустимите изисквания при три от изброените по-горе 13 показателя за макроикономически дисбаланси.

3. Заключение

Наивно и непрофесионално е да се мисли, че ЕЦБ оценява готовността на дадена страна за включване към еврозоната механично и автоматично, следвайки единствено изпълнението на широко разпространените Маастрихтски критерии. Готовността за включване към еврозоната не се оценява от изкуствен интелект, чрез аритметично отмятане на постигнати едни или други числови параметри, а от естествен човешки интелект. Решенията не са аритметически, а финансово-икономически. Толкова повече, че България е най-голямата по население страна от втората вълна приети членове на еврозоната от Централна и Източна Европа и това дава неизбежно отпечатък при протичането на процесите на конвергенция.

Наскоро от изявление на действащия Министър на финансите Т. Петкова стана известно, че ЕЦБ е изисквала средносрочна прогноза и правителството се ангажира с изработването на Национален средносрочен фискално-структурен [план](#). Подобна прогноза всяко правителство е длъжно да направи при подготовката на поредния държавен бюджет, но като правило правителствата са се задоволявали с формално изпълнение на това изискване. Проблемът е в това, че никъде в

официалните документи на ЕЦБ и Европейската комисия не се изисква предоставяне на въпросната прогноза за оценка на кандидатурата на страната в еврозоната, но въпреки това ЕЦБ е предявила подобно искане.

Свидетели сме на почти хаотично настояване за изискване на конвергентен доклад, едва ли не при всякакви обстоятелства. Подобно ураджийско поведение е неоправдано, а дори и обидно за страната ни и за българите. То звучи недалновидно и дори несериозно тогава, когато безпристрастната оценка за негативен отговор надделява. Отново има шанс да влезем в устата на коментаторите като „български случай“, този път с изказ на прекален мерак.

При високо рекламираната ни собствена оценка за готовността ни за включване в еврозоната надделява приповдигнатият ентузиазъм и недооценка на целия комплекс от ползи и рискове. Ентузиастите очакват еврозоната да подреди и да реши вътрешните ни социално-икономически проблеми неизбежно, безболезнено и автоматично. Нашата собствена многострадална история неведнъж е доказвала, че подобни натруфени очаквания далеч не са оправдани. Никой няма и не може да свърши тази работа, която ние самите трябва да си я свършим, да подредим и да приведем в приветливо и предпочитано място за живот нашия собствен дом, най-вече за нас самите.

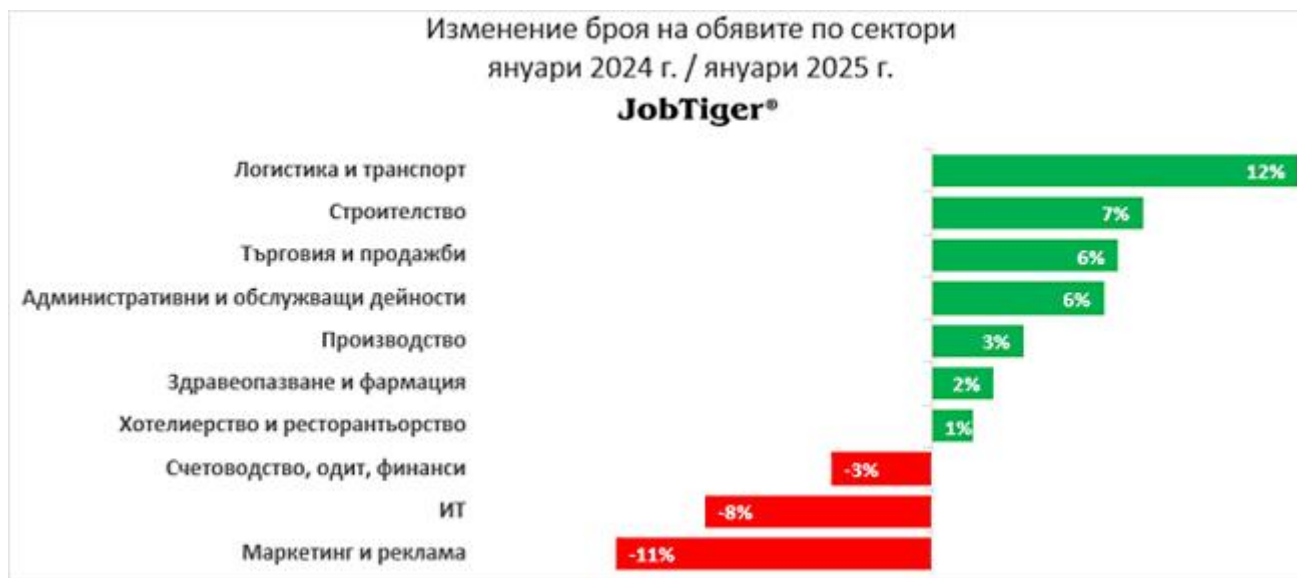
✓ Предлагането на работа със силен скок през януари

В началото на новата 2025 година пазарът се връща към нормалните стойности на предлагане, констатира анализът на JobTiger. След наблюдавания значителен спад на обявите за работа през декември 2024 година, в края на януари се отчита 85% ръст на всички обяви за работа спрямо предходния месец, като броят на предложенията възлиза на около 43 000, което е с цели 19 600 повече от тези в края на декември.

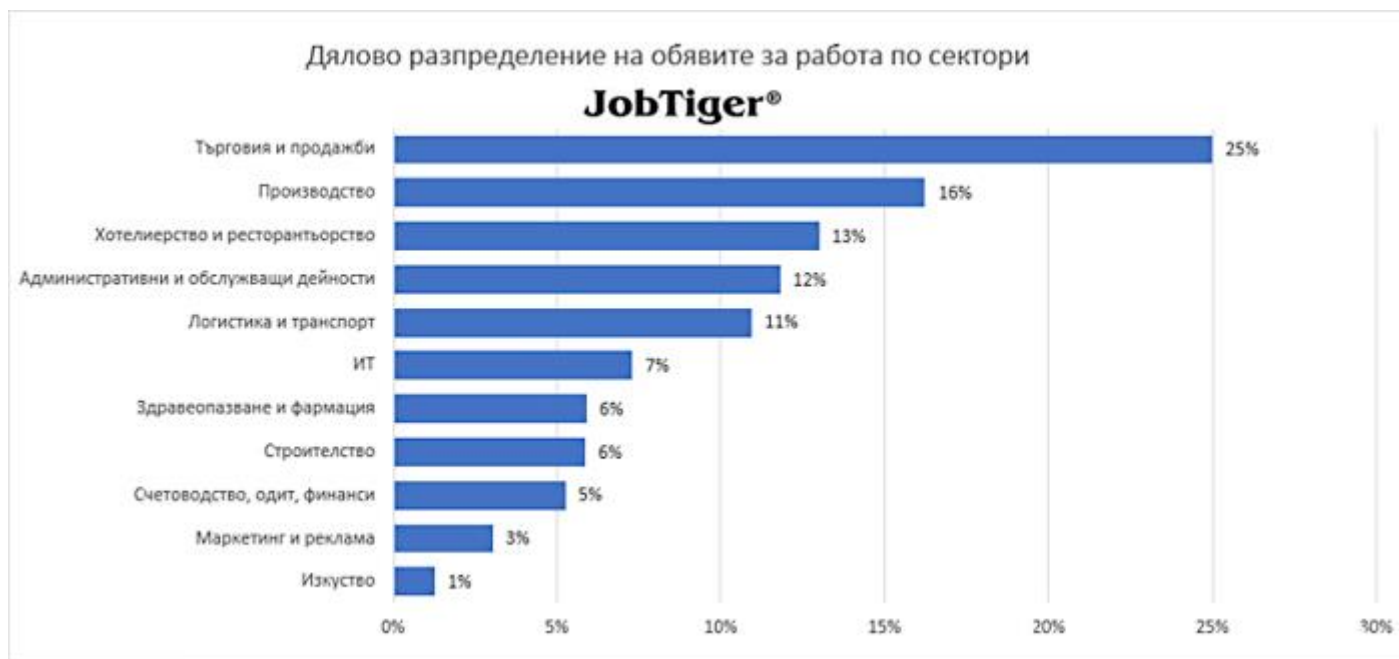
Ръст, макар и по-малък, се отчита и на годишна база – предложенията са нараснали с 4%, което е с около 1400 повече.

Паралелно с общия ръст на обявите, данните сочат двуцифрен и трицифрен ръст в отделните сектори.

Най-голям е ръстът в секторите „Търговия и продажби“ (4 670 предложения повече, 77% ръст), „Производство“ (3 490 предложения повече, 100% ръст) и „Хотелиерство и ресторантьорство“ (2 475 предложения повече, 80% ръст).

Следващи по ръст са секторите „Административни и обслужващи дейности“ (2 200 предложения повече, 77% ръст), „Логистика и транспорт“ (2 090 предложения повече, 80% ръст), „Строителство“ (1 340 предложения повече, 120% ръст), „Здравеопазване и фармация“ (1 200 предложения повече, 90% ръст), „Счетоводство, одит, финанси“ (920 предложения повече, 69% ръст), „ИТ“ (910 предложения повече, 41% ръст) и „Маркетинг и реклама“ (650 предложения повече, 98% ръст).

Според анализа на годишна база продължава да се наблюдава спад основно в секторите „ИТ“ и „Маркетинг и реклама“. Именно в тези два сектора се отчита спад през последните 24 месеца. Сред причините се посочват свиването на ИТ индустрията по цял свят, като тази тенденция съвпада и с масовото навлизане на AI технологиите (конкретно ChatGPT) в общественото пространство и работните процеси. В тези сектори този тип технологии се използват активно, което затруднява навлизането на младши специалисти в индустрията.

Броят на предложенията за работа от вкъщи и/или дистанционна работа е нараснал с 65% през януари спрямо предходния месец. Общият брой на този тип предложения е около 3 600. На годишна база също се наблюдава ръст – предложенията са се увеличили с 8%, или около 260 обяви повече. Като дял спрямо общия брой обяви този тип предложения заемат 9% от предлагането през януари.

3e-news.net

✓ Румен Радев: Европа трябва да пристъпи към решаване на екзистенциалните въпроси за възстановяването на мира и гарантирането на своята сигурност

Трудно е да се говори за конкурентоспособност, докато бушува война в сърцето на Европа, подчерта държавният глава при откриването на форум на списание „The Economist“ в София

Европа трябва да пристъпи към решаване на екзистенциалните въпроси, свързани с възстановяването на мира и гарантирането на своята сигурност. За това призова президентът Румен Радев, който откри вчера в София форум на списание „The Economist“, посветен на развитието на българската икономика. Събитието по традиция събира представители на държавните институции, дипломати, представители на академичните среди, на бизнеса и на банковия сектор.

„Трудно е да се говори за конкурентоспособност, докато бушува война в сърцето на Европа“, подчерта президентът. По думите на държавния глава Европейският съюз, макар и бавно, се пробужда от летаргията си, а критичният доклад на Марио Драги предлага спасителни мерки за европейската икономика. За намирането на устойчиви решения обаче е необходимо ЕС да усъвършенства стратегическите си оценки и да постигне баланс между икономическите, отбранителните и дипломатическите средства за постигането на целите си. Преди всичко не е достатъчно само да бъдат посочени проблемите пред Европа, а да бъдат изследвани причините за тяхната поява и развитие.

В изказването си Румен Радев постави редица въпроси, свързани с факторите за енергийната криза в Европа, за високите цени на електроенергията и на природния газ, в сравнение с цените в други глобални сили, за трудността на ЕС да взима

бързо своите решения, дали е било възможно да бъде предотвратена войната в Украйна, защо Русия произвежда 3 пъти повече боеприпаси от НАТО годишно по оценки на генералния секретар на Алианса, въпреки огромната разлика с brutния вътрешен продукт на колективния Запад, защо вместо да изгради силни укрепителни линии, за да съхрани потенциала и територията си, Украйна е била окуражавана от много лидери да започне контраофанзива с утопични уверения за победа в противоречие с принципите на оперативното изкуство, защо непрекъснато се твърди, че колапсът на руската икономика предстои до няколко месеца след налагането на поредния пакет от санкции и дали Обединена Европа ще приеме Русия и САЩ да договарят мира на Стария континент без нейното участие. Държавният глава посочи, че отговорите на тези болезнени въпроси не са лесни и изискват високо ниво на компетентност, експертиза, обективен и всеобхватен анализ и най-вече морална сила и честност.

Румен Радев подчерта също така, че динамиката на геополитическите процеси се развива с изключително висока скорост, а архитектурата на сигурността се разпада. На този фон войната в Украйна продължава да ескалира, установени бизнес модели се провалят, а стагнацията се е настанила във водещи европейски икономики. За да устои на предизвикателствата, Европейският съюз трябва да признае сериозността на тези предизвикателства, да реформира управленската си структура и процеса на вземане на решения, за да може да действа бързо и да мобилизира значителни ресурси за стратегически амбиции, което се наблюдава в САЩ и Китай, заяви президентът.

Европа се стреми към постигане на стратегическа автономия чрез насърчаване на иновациите и развитие на всички сфери на икономиката – от добива на суровини, през тежка промишленост, производството и съхранението на енергия от собствени източници до цифровизацията и високотехнологичното производство. Румен Радев добави, че амбицията за стратегическа автономия поставя и въпросите за способността на Европа да запази моралното си лидерство в света и водещата си роля по отношение на защитата на правата на човека, върховенството на закона и опазването на околната среда.

По отношение на призивите за последващо увеличаване на разходите за отбрана от страна на Европейската комисия и НАТО, президентът посочи, че достигането на 5% от БВП за отбрана би било изключително трудно, като за някои европейски страни дори и увеличението с 1% от БВП би представлявало огромно предизвикателство. „Тази амбиция поражда основателни тревоги дали Европа може да си позволи подобна стъпка и дали европейската социална държава ще бъде жертвана за превъоръжаването на континента“, каза държавният глава.

Според президента Радев последващо увеличаване на разходите за отбрана е възможно само на основата на принципи, които водят до обединяването на европейските страни, а не се превръщат във фактор за разединение в Европа. Като пример Румен Радев открои отправления от него през 2019 г. на срещата на върха на НАТО в Лондон призив за преодоляване на технологичната и икономическа пропаст между държавите членки на НАТО: докато големите държави в Алианса произвеждат сами военното си оборудване и инвестират разходите за отбрана в собствените си икономики, държави като България, Гърция, Румъния, РСМ вземат предвидените разходи за отбрана от своите икономики и социални системи и ги инвестират в икономиките на по-големите страни. Затова, по думите на президента, е необходимо всяка покупка на отбранителна техника и въоръжение да е придружена от индустриално сътрудничество, а партньорството между отделните държави да съпътства целия процес по създаване и приемане на ново въоръжение.

В рамките на участието си във форума президентът Радев отговори и на редица актуални въпроси, свързани с войната в Украйна, възможността за мирни преговори и вероятността за възобновяване на доставките на газ от Русия при прекратяване на военните действия, както и опасността от въвеждане от страна на САЩ на мита за Европа.

Държавният глава посочи, че от започването на войната в Украйна последователно е заявявал необходимостта от разбиране на особеностите и причините, довели до нея, и все повече политици започват да говорят за това. Отново призовавам да се използва силата на дипломатията възможно най-скоро, за да се намери решение за прекратяване на огъня и постигане на траен мир при условия, приемливи и за двете страни, заяви президентът. Румен Радев допълни, че устойчиво решение не може да бъде постигнато без участието на Европа и ЕС трябва да заеме видимо място на масата за преговори. По думите на президента, постигането на мир ще бъде много труден процес.

Във връзка със заявките за въвеждане на мита за внос от ЕС в САЩ Румен Радев заяви, че подобен сценарий трябва да бъде предотвратен, в противен случай ЕС ще реагира, а от търговска война и изкуствени бариери пред свободната търговия губят всички. По думите на държавния глава, темата ще бъде тест за единството на ЕС, което трябва да се запази.

Попитан за времеви хоризонт за въвеждането на еврото в България, президентът Радев заяви, че в обществото ни се води сериозен дебат по темата и въпросът е кога и при какви обстоятелства страната ни ще влезе в Еврозоната. По думите на

президента, правителството и парламентът ще предприемат необходимите стъпки за членство, но наред с това отговорност на институциите е да създадат и правила, за да не се допусне увеличение на цените, което отнема време и в това отношение България закъснява. „Необходимо е да се разработят силни, всеобхватни механизми за наблюдение на цените, като се имат предвид уязвимите групи в обществото, в противен случай хората ще се разочароват“, заяви Румен Радев. По думите на президента, за да има новото правителство доверието на българите, е необходима прозрачност при взимането на неговите решения. „Много често направеното се разминава с обещаното и тогава хората губят доверие изключително бързо“, допълни Румен Радев.

Президентът изказа благодарност към организаторите на форума, които за поредна година поставят поле за дискусия на важни за бъдещето политико-икономически теми.

✓ Средната цена на базов товар в сегмента „ден напред“ на БНЕБ през януари спрямо декември намалява с 1.5 %

Два рекорда в търгуваните количества на пазарните сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“ (механизъм „Непрекъсната търговия) отчитат от БНЕБ

Търговията на сегмент „Ден напред“ през януари 2025 г. достигна 2 777 998,3 MWh (с ръст от 3.4 % на месечна база).

На сегмент „В рамките на деня“ търгуваните количества достигат 376 916,1 MWh, което е с 2.5% повече от месец декември 2024 г.

Пазар „ден напред“

Средната цена базов товар в сегмента „ден напред“ през януари, първия месец от новата 2025 г., в сравнение с последния месец от миналата 2024 г., декември намалява с (-) 1.5 % или с 4.07 лв./MWh до 270.94 лв./MWh (през декември – 275.02 лв./MWh).

По-съществено е понижението при средната цена пиков товар – с 23.49 лв. до 304.15 лв./MWh (- 7.2 %). За сравнение, през декември средната цена пиков товар е била 327.63 лв./MWh.

При средната цена извънпиков товар обаче се отчита повишение – с (+) 6.9 % до 237.74 лв./MWh (увеличение с 15.35 лв. от 222.40 лв. през декември).

Много висок скок се отчита по отношение на най-ниската цена - от 26.35 лв./MWh през предходния месец до 56.68 лв./MWh (плюс 30.33 лв., или със 115.1 %) през януари. Затова пък най-високата цена противно на отчета за ноември/декември намалява с 28.5 % или с (-) 469.38 лв. - от

1 649.33 лв./MWh през декември до 1179.95 лв./MWh през януари.

На този фон търгуваните обеми продължават да нарастват. Така през януари общо търгуваният базов обем се е увеличил с 3.4 % в сравнение с предходния декември или с 90 597.5 MWh до 2 777 998.3 MWh. Съответно пиковият обем се е понижил слабо – с (-) 0.3 % (или с 4 633.5 MWh) до 1 393 110.6 MWh, докато извънпиковият се е увеличил със 7.4 % (с 95 231.0 MWh) до 1 384 887.7 MWh.

Покачване се отчита отново и при среднодневният (с 3.4 % до 89 612.8 MWh) и средночасовият (с 3.4 % до 3 733.9 MWh/h) търгувани обеми.

По-висок е и броят на регистрираните търговски участници. Ако през декември те са били 127, то през януари вече достигат 130 (+ 2.4%).

По вид на търговски участник през януари в сравнение с предходния последен месец на годината осъществените покупки на технологични разходи за електрическа енергия при пренос и разпределение са 11 %, от производителите – 1 %, от търговците – 80 % и от потребителите – 8 на сто.

Осъществените продажби по вид на търговски участник в този сегмент са, както следва – 24 % от производителите, 51 процента от търговците и 25 на сто от участници с до и над 5 MWh.

Пазар „търгове в рамките на деня“

В този сегмент също се отчита намаление на цената през януари, но подобна на декември миналата година, и на търгуваните количества. Според данните, средната цена базов товар и в този сегмент през месец януари в сравнение с декември е намалява със (-) 7.1 %. Ако през последния месец на 2024 г. средната цена базов товар на пазар „търгове в рамките на деня“ е била 287.21 лв., то през януари се понижава до 266.86 лв. (- 20.35 лв.).

При средната цена пиков товар понижението е с (-) 12.0 % или с 41.85 лв.) - до 306.73 лв./MWh. Що се отнася до средната цена извънпиков товар, през януари тя съставлява 226.98 лв., което е слабо изменение в посока към повишение (+ 0.5 на сто). За сравнение месец по-рано тя е съставлявала 225.83 лв./MWh.

На този фон търгуваният базов обем се свива с (-) 11.6 % или с 35.6 MWh - до 270.3 MWh през януари спрямо 305.9 MWh месец по-рано .

Пиковият обем обаче расте и то с 31.9 % - от 182.2 MWh през декември до 240.3 MWh през януари 2025 г., докато извънпиковият се свива и то със 75.7 % до 30.0 MWh.

Тази тенденция на разнопосочност се наблюдава и при среднодневният и средночасовият търгувани обеми. Така, докато среднодневният търгуван обем през януари в сравнение с декември расте с 94.4 % до 54.1 MWh (месец по-рано – 27.8 MWh), то средночасовият намалява с 11.6 %.

Пазар „непрекъсната търговия в рамките на деня“

В този сегмент също се наблюдава понижение на цената, но и ръст и то за пореден отчетен период на търгуваните количества.

Среднопретеглената цена намалява с (-) 10.9 % - от 301.30 лв./MWh през декември до 268.34 лв./MWh през януари. Съответно среднопретеглената цена пиков товар се свива с (-) 14.9 % (минус 50.43 лв./MWh) до 289.02 лв./MWh, а среднопретеглената цена извънпиков товар – с (-) 0.9 % (само с 2.26 лв./MWh) до 236.98 лв./MWh.

Затова пък общо търгуваният базов обем продължав и през януари да нараства – с (+) 2.5 % или с 9 079.9 MWh. Така, ако през декември той е представлявал 367 836.3 MWh, през януари достига 376 916.1 MWh.

И тук, подобно на предишните сегменти има разнопосочност при пиковия и извънпиковия обеми. Така пиковият обем намалява, макар и незначително - с (-) 0.3 % до 227 132.1 MWh, докато извънпиковият се увеличава – със (+) 7.0 % до 149 784.1 MWh.

В процентно отношение при среднодневният и средночасовият търгувани обеми повишението е с по (+) 2.5 % съответно. Пазарните участници и в този сегмент също се увеличават - от 115 през декември 2024 г. до 117 през януари 2025 г. или с (+) 1.7 %.

Пазарен сегмент „двустранни договори“

При пазарен сегмент „двустранни договори“, където са представени данните за обемите с доставка през месец януари и количествата по сделки, търгувани през посоченото време, но с бъдеща доставка също се наблюдават изменения.

В частта „доставени количества“ средно претеглената цена през месец януари 2025 г. съставлява 264.58 лв./MWh, повишавайки се с 5 % (с 12.57 лв./MWh) в сравнение с регистрираните през месец декември миналата година 225.01 лв./MWh.

При общо доставените количества за посочения първи месец от 2025 година отново се отчита повишение – с (+) 12.8 % или с 66 192.0 MWh – до 582 662.0 MWh спрямо 516 360.0 MWh през декември.

В частта „търгувани количества“ средно претеглената цена за януари спрямо декември се повишава с (+) 10.2 процента или с 25.35 лв./MWh. Така, ако през декември е била 249.64 лв./MWh, то през януари достига до 274.98 лв./MWh.

Прави впечатление продължаващият ръст на общо търгуваните количества – с (+) 4.5 % или с 26 890.0 MWh – от 603 782.0 MWh през декември 2024 г. до 630 672.0 MWh през януари 2025 г..

12 са успешните сделки на екран Auction.

✓ Ръст от 6.8%: Енергийната борса затвори при цена за базова енергия от 298.94 лв. за MWh с ден за доставка 6 февруари 2025 г.

Енергийната борса в рамките на търговията в сегмент „пазар ден напред“ затвори при средна цена за базова енергия (1 – 24 часа) от 298.94 лв. за MWh с ден за доставка 6 февруари 2025 г. и обем от 97 522.60 MWh, сочат данните от търговията. Това е увеличение с 6.8 % спрямо стойността при затваряне на предишната търговия.

Цената на пиковата енергия (9-20 часа) е 321.67 лв. (164.47 евро) за MWh – повишение с 8.19 % спрямо стойността ден по-рано, при количество от 52 471.50 MWh.

Извънпиковата енергия (45 051.10 MWh) е на цена от 276.22 лв. (141.23 евро) за MWh (1-8; 21-24 часа), което е ръст от 5.25 на сто в сравнение с нивото при затваряне на предишната сесия.

Борсата стартира при средна цена от 261.44 лв. за MWh и количество от 3534.6 MWh.

Най-ниската цена е отчетена за 04-05 часа – 244.48 – 244.5 лв./MWh (3379.8 – 3247.9 MWh).

Най-високата цена на електроенергията, търгувана в сегмента „пазар ден напред“ е постигната за 09 часа – 427.39 лв./MWh при количество от 4589.1 MWh.

В 24 часа цената на търгуваната електроенергия в този сегмент е 238.51 лв./MWh при обем от 3757.3 MWh по данни на <https://ibex.bg/>.

Спрямо стойността от 279.88 лв. за MWh (143.10 евро за MWh) за 5 февруари 2025 г., цената на търгуваната електроенергия с ден за доставка 6 февруари 2025 г. се повишава до 298.94 лв. за MWh (увеличение с 6.8 %) по данни на БНЕБ или 152.85 евро за MWh.

При търговията в пазарен сегмент "в рамките на деня" на 5 февруари 2025 г. общият търгуван обем на БНЕБ към часа на публикуване на информацията е 7 025.80 MWh при средно претеглена дневна цена от 283.31 лв. за MWh.

Към публикуването на информацията, оперативните данни на Електроенергийния системен оператор (ЕСО) на България за генерацията и товара, които не отразяват търговския обмен, както и енергийните обмени по линия на ENTSO-E сочат, че в системата участват:

Име		MW
АЕЦ	28,53%	2072.66
Кондензационни ТЕЦ	33,61%	2441.69
Топлофикационни ТЕЦ	5,01%	364.04
Заводски ТЕЦ	1,45%	105.6
ВЕЦ	0,13%	9.19
Малки ВЕЦ	1,85%	134.45
ВяЕЦ	5,05%	366.59
ФЕЦ	24,18%	1756.27
Био ЕЦ	0,19%	13.52
Товар на РБ		5942.59

Интензитетът на CO2 е 432g (gCO₂eq/kWh) за България към момента на публикуването на информацията. За сравнение в Полша - 714g, Чехия - 559g, Германия – 452g, Румъния - 376g, Гърция - 283g, а най-нисък е във Франция - 68g, Швейцария - 25g.

✓ Покачване на цените по европейските електроенергийни борси за четвъртък 6 февруари

Румънската OPCOM затвори при цена от 152,85 евро/мвтч, а гръцката HENEX е с цена от 164,47 евро/мвтч за базова енергия

Румънската енергийна борса OPCOM затвори сегмента „Ден напред“ при цена от 152,85 евро/мвтч за базова енергия. Това сочат данните на борсата за 6 февруари 2025 г. Пиковата цена ще бъде 164,47 евро/мвтч, а извънпиковата ще е 141,23 евро/мвтч. Най-високата цена от 218,52 евро/мвтч ще бъде в 9 ч. Най-ниска ще бъде цената в 24 ч и тя ще бъде 121,95 евро/мвтч. Търгуваните обеми базова енергия ще бъдат 48 144,8 мвтч.

На гръцката енергийна борса HENEX средната цена за базова енергия на 6 февруари ще бъде 145,25 евро/мвтч. Търгуваните обеми ще бъдат 402 227,01 мвтч. Максималната цена ще е 210,56 евро/мвтч и тя ще е в 9 ч. Минималната цена ще бъде в 12 ч и тя ще бъде 99,67 евро/мвтч.

При унгарската енергийна борса HUPX цената на базовата енергия за 6 февруари е 153,84 евро/мвтч. Пиковата цена ще бъде 165,94 евро/мвтч. Най-високата цена от 218,60 евро/мвтч ще бъде в 9 ч. Най-ниска пък ще бъде цената в 24 ч и тя ще бъде 121,95 евро/мвтч. Търгуваните обеми ще бъдат 85 615,0 мвтч.

Базовата цена на електроенергията за 6 февруари на Словашката енергийна борса е 155,40 евро/мвтч. Най-високата цена от 218,78 евро/мвтч ще бъде в 9 ч. Най-ниска пък ще бъде цената в 24 ч и тя ще бъде 121,95 евро/мвтч.

Базовата цена на електроенергията на Чешката енергийна борса е 149,46 евро/мвтч. Най-високата цена от 219,08 евро/мвтч ще бъде в 9 ч. Най-ниска пък ще бъде цената в 24 ч и тя ще бъде 121,95 евро/мвтч.

На Австрийската енергийна борса цената за базова енергия за 6 февруари е 151,27 евро/мвтч. Пиковата цена ще е 164,33 евро/мвтч. Търгуваният обем при базовата енергия е 51 993,8 мвтч. Най-висока се очаква да бъде цената в 9 ч и тя ще достигне 218,62 евро/мвтч. Най-ниска пък ще бъде цената в 24 ч и тя ще бъде 121,95 евро/мвтч.

На Германската енергийна борса цената за базова енергия е 150,09 евро/мвтч на 6 февруари. Пиковата цена ще бъде 163,58 евро/мвтч. Търгуваните обеми при базовата енергия са 807 854,2 мвтч. Най-висока ще бъде цената в 9 ч и тя ще достигне 219,42 евро/мвтч. Най-ниска пък ще бъде цената в 24 ч и тя ще бъде 121,95 евро/мвтч.

На италианския енергиен пазар електроенергията на сегмента „Ден напред“ за 6 февруари и ще се продава за 152,66 евро/мвтч за базова енергия.

✓ Европейските фондови пазари бяха предимно нагоре в сряда, дърпани от печелившите междинни отчети на големите компании

С най-голям дневен ръст завърши испанският бенчмарк IBEX 35, а с най-силно понижение затвори италианският FTSE MIB

Вчера повечето борсови индекси на най-големите страни в Западна Европа се понижаваха по време на търговията до обед, преди да настъпи обрат и търговията да приключи с предимно печеливши междинни отчети на големите публични компании в региона. Инвеститорите продължават да следят ситуацията в международната търговия и вносите мита на САЩ.

Обещаното по-рано въвеждане на мита от САЩ върху вноса от Канада и Мексико беше отложено, тъй като страните се съгласиха да предприемат мерки за укрепване на своите граници.

Междувременно Министерството на финансите на Китай обяви, че ще наложи свои собствени мита върху вноса от САЩ на въглища, втечен природен газ, петрол, селскостопанско оборудване и автомобили в отговор на 10-процентните мита на САЩ върху всички китайски стоки.

Европейският съюз може да предприеме действия срещу най-големите американски технологични компании, ако Съединените щати наложат мита върху вноса от ЕС, пише Financial Times, позовавайки се на източници от Брюксел.

По-рано президентът на САЩ Доналд Тръмп обяви готовността си да въведе мита за Европейския съюз и обвини европейските власти, че не желаят да допуснат американски автомобили, селскостопански продукти и други стоки на пазара на ЕС.

До обед общият индекс на най-големите европейски компании Stoxx Europe 600 се понижи с 0,07%, а от националните измерители на „сините чипове“ с най-лям спад беше италианският FTSE MIB (-0,66%), следван от германския DAX (-0,41%), френския CAC 40 (-0,38%), британския FTSE 100 (-0,03%), а испанският IBEX 35 добави 1,16%.

Следобед трендът се обърна. Общият европейски Stoxx 600 затвори с 0,47% по-високо, а секторите и националните борси със смесени позиции, оцветени в зелено и червено.

Основни борсови индекси в Западна Европа на 5 февруари 2025 г.

Индекс	Страна	Стойност/пункт	Промяна/пункт	Ръст/спад
Stoxx 600	Общоевропейски	538.56	+2.52	+0.47
FTSE 100	Великобритания	8,623.29	+52.52	+0.61%
DAX	Германия	21,585.93	+80.23	+0.37%
CAC 40	Франция	7,891.68	-14.72	-0.19%
FTSE MIB	Италия	36,581.48	-137.87	-0.38%
IBEX 35	Испания	12,536.70	+163.90	+1.32%

Източник: MarketWatch

От таблицата по-горе е видно, че с най-голям дневен ръст завърши испанският бенчмарк IBEX 35, а с най-силно понижение затвори италианският FTSEMIB.

Banco Santander SA (+8,29%) води най-печелившите емисии в Stoxx Europe 600. Най-голямата банка в Испания през 4-то тримесечие на 2024 г. увеличи нетната печалба с 11% и приходите с 10%, по-добре от прогнозите на анализаторите. Banco Santander обяви още, че планира обратно изкупуване на собствени акции в размер на 10 млрд. евро.

Акциите на финландския производител на индустриално оборудване Wartsila Oyj поскъпнаха с 7,59%, а на британската фармацевтична компания GSK Plc (бивша GlaxoSmithKline) със 7,64%.

В края на 2024 г. GSK регистрира рязък спад на оперативната печалба, но успя да увеличи приходите си с 3%. В същото време оперативната печалба на компанията скочи с 21% през 4-то тримесечие, а приходите ѝ надхвърлиха очакванията на анализаторите. Освен това, компанията декларира тримесечен дивидент от 16 пенса на акция, както и година по-рано.

Акциите на Novo Nordisk поскърпнаха с 4,54%. Компанията отчете ръст на печалбата за четвъртото тримесечие от 29% и ръст на приходите от 30% на годишна база. И двете цифри надхвърлиха прогнозите на анализаторите.

Акциите на TotalEnergies поскърпнаха с 1,74%. Френската петролна и газова компания намали нетната си печалба за четвъртото тримесечие с 22% на годишна база, но цифрата скочи със 72% на тримесечна база. Бордът на директорите на TotalEnergies препоръча изплащането на дивидент за миналата година от 3,22 евро на акция, което е със 7% по-високо от дивидента за 2023 г. Компанията също така обяви, че ще продължи да изкупува обратно собствени акции по 2 милиарда долара на тримесечие.

В същото време капитализацията на норвежката нефтена и газова компания Equinor ASA спадна с 5,33%. През четвъртото тримесечие на 2024 г. Equinor намали нетния си приход с 23% на годишна база. Коригираната печалба намалю с 6%, а приходите с 5%. Производството на компанията е намаляло с 6% през октомври-декември.

Най-рязък спад в Stoxx Europe 600 демонстрираха акциите на шведския производител на климатични системи Munters Group AB (-10,16%).

Котировките на акциите на шведския доставчик на растителни масла и индустриални мазнини AAK AB се понижиха със 7,22%, а на шведската индустриална компания Husqvarna AB - със 7,26%.

✓ **Търговският дефицит на САЩ се е увеличил с почти една четвърт през декември**

Обемът на американския внос е нараснал с 12,4 милиарда долара (3,5%) до рекордните 364,9 милиарда долара

Търговският дефицит на САЩ през декември 2024 г. се е увеличил с 24,7% спрямо предходния месец, до най-високото ниво от март 2022 г. на 98,4 млрд. долара, съобщи Министерството на търговията на страната, с което на практика потвърди опасенията на новия президент Доналд Тръмп.

Ревизираните данни показват, че търговският дефицит през ноември е бил 78,9 милиарда долара спрямо 78,2 милиарда долара, както беше съобщено по-рано. Анализаторите, анкетирани от Trading Economics, очакваха средно дефицитът да се разшири до 96,6 милиарда долара от отчетеното по-рано ниво през ноември.

Обемът на износа от САЩ през декември е намалял със 7,1 милиарда долара (2,6%) до 266,5 милиарда долара, включително износет на стоки е намалял с 0,4 милиарда долара, по-специално във фармацевтичния сектор.

Обемът на американския внос се е увеличил с 12,4 милиарда долара (3,5%) до рекордните 364,9 милиарда долара. Вносет на стоки е нараснал с 11,4 милиарда долара, а услугите - с 1 милиард долара.

Дефицитът в търговията със стоки през предходния месец намалява с \$10,4 млрд. до \$98,7 млрд., докато излишъкът в сектора на услугите намалява с \$0,4 млрд. до \$24,8 млрд.

Общият размер на търговския дефицит на САЩ през 2024 г. е 918,4 милиарда долара, което е със 17% повече от предходната година. Износет нараства с 3,9%, вносет с 6,6%.

[Cross.bg](https://www.cross.bg)

✓ **Доналд Тръмп и световният ред**

Анализ на дипломата и бивш зам.-министър на външните работи Любомир Кючуков

Все повече се натрапва мнението, че Тръмп разглежда света като територия за разполагане на американските интереси, без да се съобразява с който и да било друг. Това каза снощи дипломатът и бивш зам.-министър на външните работи Любомир Кючуков в предаването „Денят на живо“ по NOVA NEWS.

Той коментира и изказването на Доналд Тръмп, че САЩ могат да поемат контрола върху Ивицата Газа. „Ако това изказване беше прозвучало от устата, на който и да е друг, би се възприело като неуместна шега, но от страна на американския президент трудно може да бъде подминато. То отменя всичко, което сме свикнали да възприемаме като международен ред. Това не може да бъде прието от нито една арабска страна в Близкия изток. Така по никакъв начин не може да се реши въпросът с конфликта в Близкия изток. Това би означавало етническо прочистване“, смята дипломатът.

Според него Тръмп досега показва, че не се съобразява с нормите на международното право. „Не знам какво може да очакваме отук нататък. Несъгласие изразиха палестинците, Египет и Саудитска Арабия. Редица европейски страни също

взеха отношение по въпроса. Франция осъди коментара на американския президент, Великобритания и Испания бяха в недоумение, а имаше и държави като България, които не заеха никаква позиция по случая", добави Кючуков.

По думите му американският президент се опитва да се профилира като миротворец за конфликта в Украйна. Очертава се друг сериозен проблем - как Европа и Украйна да не бъдат изолирани от този процес. Украйна трябва да бъде част от преговорите, подчерта дипломатът.

Кючуков отбеляза, че в интервю за британски медии украинският президент Володимир Зеленски е заявил, че не само е готов да преговаря с Владимир Путин, но и че украинските територии не могат да бъдат върнати, както и че не могат да се жертват милиони животи на украинци, в името на нещо, което не е сигурно дали ще бъде постигнато.

По думите му търговската война на САЩ е започнала с обявяването на мита за Китай и ответния отговор на азиатската страна. „Си Дзинпин е отправил покана за разговор към Доналд Тръмп. Американският президент иска САЩ да запазят своето глобално лидерство, а Китай да не поставя това под въпрос", обясни още бившият външен министър.

✓ Тръмп разпореди оттеглянето на САЩ от редица органи на ООН

Президентът на САЩ Доналд Тръмп подписа указ, с който оттегля страната си от редица органи на ООН, включително от Съвета по правата на човека (СПЧ).

Белият дом стартира преглед на американското финансиране на международната организация.

САЩ също така се оттеглят от Агенцията на ООН за подпомагане на палестинците (UNRWA) и ще преразгледат участието си в Организацията на ООН за образование, наука и култура (ЮНЕСКО).

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2023 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.